

KLIMAPLAN 2027

Mod klimaneutralitet og en klimarobust kommune – en fælles opgave
Klimaplan 2.0

Forord

Klimaforandringerne er en af de største samfundsudfordringer i vores tid. I Sorø Kommune tager vi ansvar for at bidrage aktivt til den nødvendige omstilling – både ved at reducere vores udledninger og ved at ruste vores lokalsamfund til de klimaforandringer, vi allerede mærker.

Sorø Kommunes første klimaplan blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen i juni 2022 som led i DK2020-samarbejdet og med afsæt i Parisaftalens målsætninger. Planen fastlagde retningen for, hvordan kommunen som geografisk område kan reducere drivhusgasudledninger. Med denne reviderede klimaplan styrker vi vores indsats og bygger videre på de erfaringer, vi har gjort os gennem det tidligere arbejde.

Den grønne omstilling handler imidlertid ikke kun om at reducere udledninger. Den skal samtidig skabe værdi for lokalsamfundet. I Sorø Kommune arbejder vi målrettet med at sikre merværdier og synergier, hvor klimatiltag bidrager til bedre sundhed, stærkere lokalsamfund, nye arbejdspladser og forbedrede natur- og miljøforhold. Klimainsatsen skal fremme sociale, miljømæssige og økonomiske gevinster og sikre en retfærdig fordeling heraf. Derfor er det en central ambition, at klimaarbejdet bidrager til at styrke livskvaliteten for alle borgere i Sorø Kommune.

Vi bygger klimaplanen på en erkendelse af, at kommunen ikke kan løfte opgaven alene. Klimaomstillingen kræver handling på tværs af sektorer og aktører. Derfor vil Sorø Kommune arbejde aktivt med partnerskaber, borgerinddragelse og samarbejde for at mobilisere hele lokalsamfundet i den grønne omstilling. Sorø Kommunes Kommunalbestyrelse er stolt over, at organisationen besidder et stort potentiale som drivkraft og facilitator for en samfundsmæssig forandring, hvor trivsel, livskvalitet og nærvær er i centrum.

Den reviderede klimaplan tager afsæt i C40's Cities Climate Transition Framework (CCTF), som repræsenterer den nyeste internationale standard for kommunalt klimaarbejde. Rammeværket stiller skærpede krav til kommunernes indsats og lægger vægt på, at klimainsatsen skal være helhedsorienteret, inkluderende og baseret på den nyeste viden samt indebære både reduktion, klimatilpasning og retfærdighed.

I denne plan udvider vi perspektivet på klimainsatsen ved at sætte et markant øget fokus på forbrugsbaserede udledninger. Vores klimaaftryk skabes ikke alene inden for kommunegrænsen, men også gennem de varer og tjenester, vi forbruger. Derfor vil Sorø Kommune arbejde aktivt for at påvirke forbrugsmønstre og understøtte bæredygtige livsstile i samarbejde med borgere, virksomheder og civilsamfund. Dette er et centralt element i CCTF, hvor kommuner forventes at tage ansvar for udledninger både inden for og uden for egen geografi.

Samtidig styrker vi indsatsen for klimatilpasning og klimarobusthed. Selvom vi reducerer vores udledninger, vil vi forventeligt fortsat opleve flere ekstreme vejrhændelser og ændrede klimaforhold. Derfor arbejder vi systematisk med at identificere klimarisici og udvikle løsninger, der beskytter borgere,

infrastruktur og natur. Med Sorø Kommunes Klimaplan 2027 er klimatilpasning og CO₂-reduktion lige-værdige og baseres på et solidt vidensgrundlag, der kan sikre målrettede og effektive indsatser.

Siden vedtagelsen er der løbende fulgt op på implementeringen. Erfaringerne fra planperioden viser, at der er opnået væsentlige fremskridt, særligt inden for energi, transport og arealanvendelse, og at der er opbygget et stærkere datagrundlag og organisatorisk erfaring med klimaarbejdet. Samtidig peger erfaringerne på, at de største reduktioner forudsætter et bredt samarbejde med borgere, erhvervsliv og landbrug.

I perioden 2025–2026 har Sorø Kommune gennemført en revision af klimaplanen. Vi har i denne forbindelse opdateret mål og indsatser på baggrund af ny viden, opdaterede CO₂-opgørelser og erfaringer fra implementeringen. Revisionen sker også i lyset af skærpede krav til klimahandlingsplaner, herunder gennem C40-certificeringen, og et behov for at styrke indsatsen frem mod 2030, 2035 og 2045.

Med denne reviderede klimaplan sætter vi en tydelig retning for Sorø Kommunes klimaarbejde – en retning, der kombinerer ambitiøse klimamål med fokus på livskvalitet, fællesskab og lokal udvikling. Sammen kan vi skabe et robust, bæredygtigt og attraktivt Sorø – til gavn for både nuværende og kommende generationer.

Jakob Spliid

Borgmester Sorø Kommune

Rebecca Broholm-Little

Formand for Klima, Miljø og Planudvalget

Sorø Kommune

Klimaplanens opbygning

Del 1: Rammesætning, målsætninger og status	s. 4
- Rammesætning	s. 4
- Målsætninger og status	s. 9
Del 2: Klimaplanens temaer, overordnede mål og indsatsmål	s. 15
1. Energi	s. 15
2. Transport og mobilitet	s. 19
3. Landbrug og arealanvendelse	s. 22
4. Byggeri, ressourcer og affald	s. 26
5. Kommunen som organisation	s. 29
6. Klimahandling og undervisning i klima	s. 31
7. Virksomheders grønne omstilling	s. 34
8. Klimatilpasning	s. 36
Del 3: Tiltagskatalog for CO ₂ -reduktion og klimatilpasning	s. 40

DEL 1: RAMMESÆTNING, MÅLSÆTNING OG STATUS

RAMMESÆTNING

Vision

Sorø Kommune vil:

- være Klimaneutral i 2045
- være Klimarobust i 2050
- ”kendes som Sjællands grønne oase med stærkt fokus på natur, klima og biodiversitet” (Sorø Kommunes Vision 2040: Sjællands grønne oase – her vokser fællesskaber og muligheder).
- være en aktiv drivkraft i den grønne omstilling gennem fælles klimahandling, involvering af lokalsamfundet og partnerskaber.

Klimahandling i fællesskab

Den grønne omstilling i Sorø Kommune bygger på en grundlæggende forståelse af, at klimahandling kun lykkes i fællesskab. Derfor har revisionen af klimaplanen været tilrettelagt som en inkluderende proces, hvor borgere, erhvervsliv, kommunale selskaber, ledere og medarbejdere i Sorø Kommune aktivt er inddraget.

Formålet med inddragelsen har været at skabe lokal forankring af klimaplanen, kvalificere målsætninger og tiltag samt styrke samarbejdet om den efterfølgende implementering. Revisionen har derfor kombineret interne og eksterne inddragelsesprocesser, hvor viden, erfaringer og idéer løbende er blevet indsamlet og omsat til konkrete forslag i den reviderede klimaplan.

Internt i kommunen er der gennemført workshops, arbejdsgruppemøder og ledelsesforankrede processer med henblik på at gøre status på Klimaplan 1.0 og udvikle Klimaplan 2027. Eksternt er der arbejdet målrettet med at inddrage både borgere og erhvervsliv. Der er blandt andet afholdt tre borgermøder, hvor der er indsamlet input til klimatiltag med særligt fokus på hverdagsliv og forbrugsbaserede udledninger inden for områder som transport, fødevarer og bolig¹. Erhvervslivet har også bidraget gennem Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel, hvor muligheder, barrierer og konkrete tiltag i den grønne omstilling er blevet drøftet. Derudover er centrale samarbejdspartnere, herunder kommunale selskaber og øvrige aktører, blevet inddraget for at sikre sammenhæng mellem klimaplanens mål og de faktiske muligheder for gennemførelse.

Samlet set har inddragelsesprocessen bidraget med indsigt i barrierer og muligheder for omstilling i kommunen som organisation, i borgernes hverdagsliv og i virksomhedernes daglige virke. Disse indsigter er blevet omsat til konkrete forslag til tiltag, der både styrker mulighederne for grøn omstilling og bidrager til andre og flere samfundsmæssige gevinster. På den baggrund danner klimaplanen et solidt og fælles fundament for Sorø Kommunes videre klimaindsats – en indsats, der bygger på tværgående samarbejde, lokal involvering og fælles ansvar for den grønne omstilling.

Retfærdig grøn omstilling

Sorø Kommunes klimaarbejde skal understøtte en socialt retfærdig grøn omstilling, der tager højde for de væsentlige forskelle i borgernes økonomiske, boligmæssige og demografiske forudsætninger på tværs af kommunen. Socioøkonomiske analyser viser variationer mellem kommunens skoledistrikter, herunder i indkomst, formue og uddannelsesniveau, som har betydning for borgernes muligheder for at deltage i og bidrage til omstillingen.

Socio-økonomiske tendenser i Sorø Kommune der har betydning for grøn omstilling:

- Store forskelle i indkomst samt uddannelsesniveauer
- Geografiske forskelle i boligtyper og energiforsyning
- Relativt høj gennemsnitsalder og en stor andel ældre borgere
- Højt antal enlige husstande, især i de større byområder

Disse forhold kan påvirke både incitamenter og muligheder for at gennemføre energiforbedringer og ændre forbrugsmønstre.

På den baggrund kan den grønne omstilling ikke tilrettelægges ensartet på tværs af kommunen. Klimaplanen skriver sig ind i Vision 2040's tredje pejlemærke "Muligheder skabt i dialog og samspil: En

¹ Se bilag 1: Afrapportering fra Borgernes Klimamøder i Sorø Kommune

samskabende og sammenhængende kommune i takt med tiden” som udgør en strategisk og visionær ramme for en effektiv og retfærdig klimaplan med en differentieret og målrettet tilgang, hvor indsatser tilpasses lokale behov og forudsætninger.

Det indebærer blandt andet et særligt fokus på at reducere økonomiske barrierer, understøtte borgernes adgang til grønnere transportformer, prioritere sårbare grupper i klimatilpasningsindsatser samt sikre bred og inkluderende borgerinddragelse. Ved at målrette indsatserne mod de identificerede målgrupper kan Sorø Kommune styrke både effekten og legitimiteten af klimaarbejdet.

Merværdier ved den grønne omstilling

En målrettet og socialt retfærdig grøn omstilling i Sorø Kommune forventes at skabe en række væsentlige merværdier for både borgere, erhvervsliv og lokalsamfund. Klimaplanens indsatser kan bidrage til lavere energjudgifter gennem energieffektiviseringer og omstilling til mere stabile og langsigtet billigere energikilder. Samtidig kan en styrket indsats for aktiv transport, såsom cykling og gang, fremme folkesundheden, reducere borgernes udgifter i deres privatøkonomi og reducere belastningen af sundheds-væsenet.

Derudover vil den grønne omstilling kunne forbedre de lokale miljøforhold gennem renere luft, mindre støj og generelt mere attraktive by- og landområder. Indsatserne understøtter samtidig udviklingen af lokale grønne initiativer og fællesskaber, hvilket kan styrke borgernes engagement og bidrage til lokal identitet og sammenhængskraft. Dette kan også skabe grundlag for nye arbejdspladser og erhvervs-muligheder inden for grøn omstilling og bæredygtig udvikling.

En styrket social sammenhængskraft kan desuden fremme lokale samarbejder om klimatilpasning og beredskab, hvor borgere i højere grad går sammen om fælles løsninger, der øger robustheden over for klimaforandringer og samtidig forbedrer livskvaliteten. Endelig kan arealtiltag som skovrejsning og udtagning af lavbundslande bidrage væsentligt til beskyttelse af drikkevand, vandmiljø og biodiversitet, samtidig med at de understøtter klimamålsætningerne.

Forbrugsbaserede udledninger fra bolig, byggeri og mobilitet

Med revisionen af klimaplanen udvider Sorø Kommune sit fokus til også at omfatte de forbrugsbaserede CO₂e-udledninger². Det betyder, at klimaindsatsen ikke alene retter sig mod CO₂-udledninger inden for kommunegrænsen, men også mod klimaaftrykket fra borgere, virksomheder eller kommunens forbrug af varer og tjenester uden for kommunegrænsen.

Drivhusgasudledninger fra forbrug tæller ikke med i kommunens klimaregnskab, da udledninger forbundet med forbrugsgoder ikke kan opgøres præcist. Kun de CO₂-udledninger, der finder sted inden for kommunegrænsen, regnes med. Selvom det ikke er muligt at kortlægge de forbrugsbaserede

² CO₂e (kuldioxidækvivalenter) er en fælles måleenhed for drivhusgassers klimapåvirkning. Måleenheden gør det muligt at sammenligne og summere effekten af forskellige drivhusgasser, såsom kuldioxid (CO₂), metan (CH₄) og lattergas (N₂O), ved at omregne deres opvarmningseffekt til den tilsvarende mængde CO₂. CO₂e anvendes derfor som standard i klimaregnskaber og rapportering af drivhusgasudledninger.

udledninger, viser et estimat, at en gennemsnitlig borger i Sorø Kommune udleder omkring 9,5 ton CO₂e årligt fra forbrug.³ En væsentlig del af disse udledninger knytter sig til bolig og byggeri, transport og fødevarer.⁴

Sorø Kommune sætter derfor tydelige målsætninger for at reducere de forbrugsbaserede CO₂-udledninger fra kommunens borgere. Vi vælger at prioritere indsatser inden for bolig og byggeri samt mobilitet, da det er væsentlige kilder til CO₂-udledninger. Desuden spiller begge områder en vigtig rolle i borgernes hverdag, og indsatser vil fremme borgernes muligheder for at træffe klimavenlige valg. Læs mere i afsnittet om Transport og mobilitet, samt Byggeri, ressourcer og affald.

Indsatserne inden for forbrug forudsætter i høj grad handling i fællesskab. Kommunens direkte indflydelse er størst i egen drift og organisation, men de største klimamæssige effekter opnås gennem samarbejde med borgere, virksomheder og øvrige aktører. Derfor har Klimaplan 2.0 et styrket fokus på partnerskaber, vidensdeling og facilitering af lokal klimahandling. Dette omfatter blandt andet arbejdet med at skabe gode rammer for klimavenlige valg i hverdagen, understøtte lokale fællesskaber og fremme klimadannelse og engagement. Samlet set markerer indsatsen et skifte mod en mere helhedsorienteret klimaindsats, hvor kommunen i højere grad arbejder som facilitator og samarbejdspartner for at fremme bæredygtige livsstile.

Kommunens roller i klimaarbejdet

Sorø Kommune som aktør har størst mulighed for at påvirke omstillingen, der hvor kommunen selv har beslutningskompetence, dvs. i forhold til egen drift og egne bygninger. Kommunen kan også som myndighed og som medejer af sine forsyningsselskaber stille krav, der fremmer den grønne omstilling. Samlet set har borgere og virksomheder en større opgave og det største potentiale for at gøre en forskel via deres daglige adfærd og handlinger, hvor kommunen kan understøtte via oplysning, dialog og partnerskaber. Grafikken herunder opsummerer kommunens fire vigtigste roller i grøn omstilling.

³ De anbefalede udledninger pr. verdensborger i IPCC's 1.5 gradersscenarie er fastsat til 3 ton CO₂e. Den faktiske udledning per verdensborger udgør i dag 6 ton CO₂e. Ifølge Energistyrelsens rapport 'Danmarks globale klimapåvirkning' fra 2025 var Danmarks forbrugsbaserede udledninger i 2023 på ca. 10 ton CO₂e pr. dansker.

⁴ Se bilag 2: Opgørelse af de forbrugsbaserede udledninger for Sorø Kommune v./konsulentfirmaet Viegand Maagøe, juni 2026.

Kommunens roller

Sorø Kommunes vigtigste roller i klimaarbejdet:

- Tænke klima ind i opgaveløsningen på tværs af forvaltninger både administrativt og politisk.
- Gå forrest på klimaområdet og handle klimaansvarligt som indkøber, arbejdsgiver, bygherre, myndighed mv.
- Formidle viden, støtte initiativer, inspirere, facilitere og samarbejde med omverdenen om klimatiltag, der fremmer de klimapolitiske mål. Herunder indgå i

Kommunen som virksomhed samt ejer eller medejer af offentlige selskaber

Kommunen som facilitator, formidler og i partnerskaber

Kommunen som ambassadør

Kommunen som myndighed

gensidige partnerskaber, der fremmer klimadagsordenen.

- Går forrest som organisation og ambassadører for at synliggøre og understøtte de mange klimaindsatser i hele kommunen.

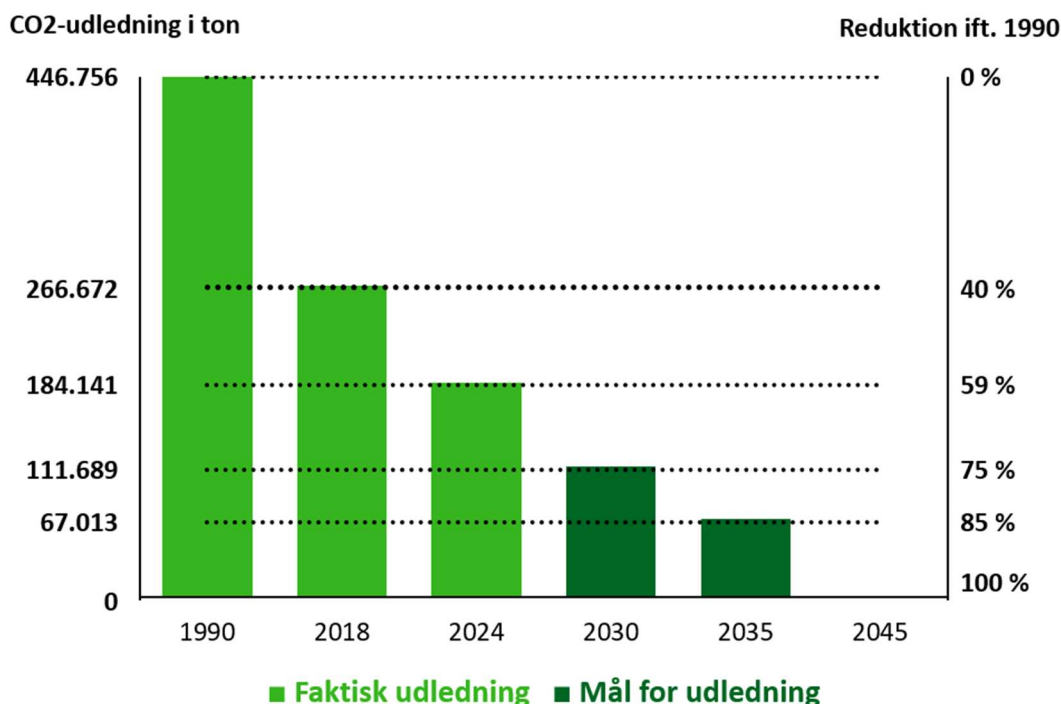
- Følge op på den samlede CO₂-udledning og iværksætte nye nødvendige indsatser sammen med private og halvoffentlige lokale aktører

MÅLSÆTNINGER OG STATUS

Klimamål og overordnede målsætninger

Sorø Kommune skærper sine klimamål i overensstemmelse med de nationale ambitioner og den forventede udvikling i klimalovgivningen.

Figur 1: Sorø Kommunes vej til CO₂-neutralitet

Kommunens 2030-målsætning øges til en reduktion på 75 % af CO₂-udledningen, og der fastsættes samtidig et nyt delmål om 85 % reduktion i 2035. Derudover fremrykkes målet om klimaneutralitet fra 2050 til 2045. Delmålet for 2035 samt målet om klimaneutralitet følger de nationale reduktionsmålsætninger, som fremgår af regeringsgrundlaget fra juni 2026, og som forventes omsat i en revideret klimalov.

Klimamål i Sorø Kommune:

- 2030: 75 % reduktion af CO₂-udledning
- 2035: 85 % reduktion af CO₂-udledning
- 2045: Klimaneutral kommune
- 2050: Klimarobust kommune

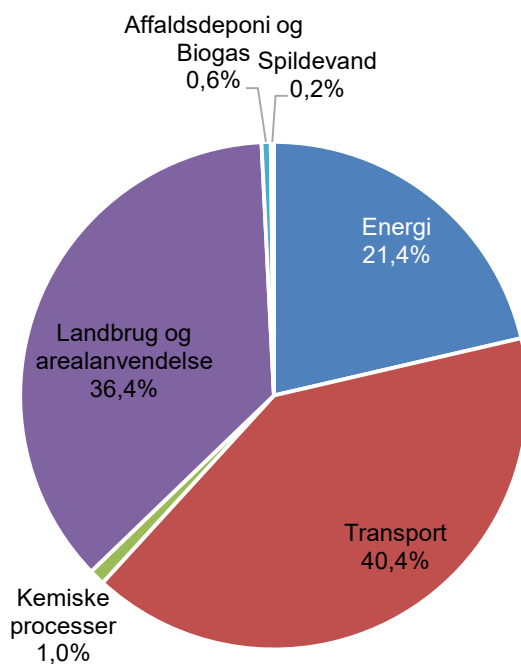
Parallelt med reduktionen af drivhusgasudledninger har Sorø Kommune en overordnet målsætning om at styrke kommunens klimarobusthed. Kommunen vil arbejde målrettet for at beskytte borgere, infrastruktur og værdier mod de stigende klimarisici ved at analysere og prioritere indsatsen i kortlagte risikoområder, herunder med særlig opmærksomhed på sårbare befolkningsgrupper. Klimatilpasning skal integreres tidligt i planlægningen og baseres på

helhedsorienterede og multifunktionelle løsninger, hvor bl.a. vandhåndtering, natur og rekreative formål tænkes sammen.

CO₂-udledning i Sorø Kommune

Den samlede CO₂-udledning for Sorø Kommune som geografi er reduceret fra 266.672 ton CO₂ i 2018⁵ til 184.141 ton CO₂ i 2024. Dermed er den gennemsnitlige CO₂-udledning pr. borger reduceret fra 9 ton CO₂ per indbygger i 2018 til 6 ton pr. indbygger i 2024.⁶

Figur 2: CO₂-udledningen i Sorø Kommune som geografi (2024)

Som det fremgår af figur 1, stammer den største CO₂-udledning fra transport med 40 %, efterfulgt af landbrug med 36 % og energi med 21 %. Disse sektorer står samlet set for 98 % af kommunens klimapåvirkning.

⁵ Kommunens reduktionsmål opgøres i forhold til 1990 som basisår. Da der ikke findes et kommunalt CO₂-regnskab så langt tilbage, er udledningerne tilbageskrevet fra 2024 til 1990 på baggrund af den nationale udvikling i Klimafremskrivning 2026. Den beregnede udledning i 1990 var 446.756 ton CO₂, og det er dette tal alle reduktionsprocenter i planen måles mod. I DK2020-Klimaplanen var tallet på 319.094 ton CO₂, men eftersom metoden for opgørelse af CO₂-udledning ændrer sig løbende med forskningen, er tallet ved en ny opgørelse af 2018-data med udgangspunkt i 2024-metoden på 266.672 ton CO₂ i 2018.

⁶ Sorø Kommunes drivhusgasregnskab er opgjort for 2024 og ses i sin fulde ordlyd i bilag 3: "Energi og CO₂-opgørelse for Sorø Kommune som geografisk område" udarbejdet af konsulentfirmaet Viegand Maagøe, juni 2026.

Tabel 1: Oversigt over CO₂-udledning (ton) og andel i procent i Sorø Kommune som geografi

Type	CO ₂ -udledning (ton)	Andel (%)
Energi	39.346	21,4 %
Transport	74.471	40,4 %
Landbrug og arealanvendelse	67.002	36,4 %
Affaldsdeponi og biogas	1.082	0,6 %
Kemiske processer	1.852	1,0 %
Spildevand	387	0,2 %
Samlet	184.141	100 %

Sorø Kommunes vej mod CO₂-neutralitet

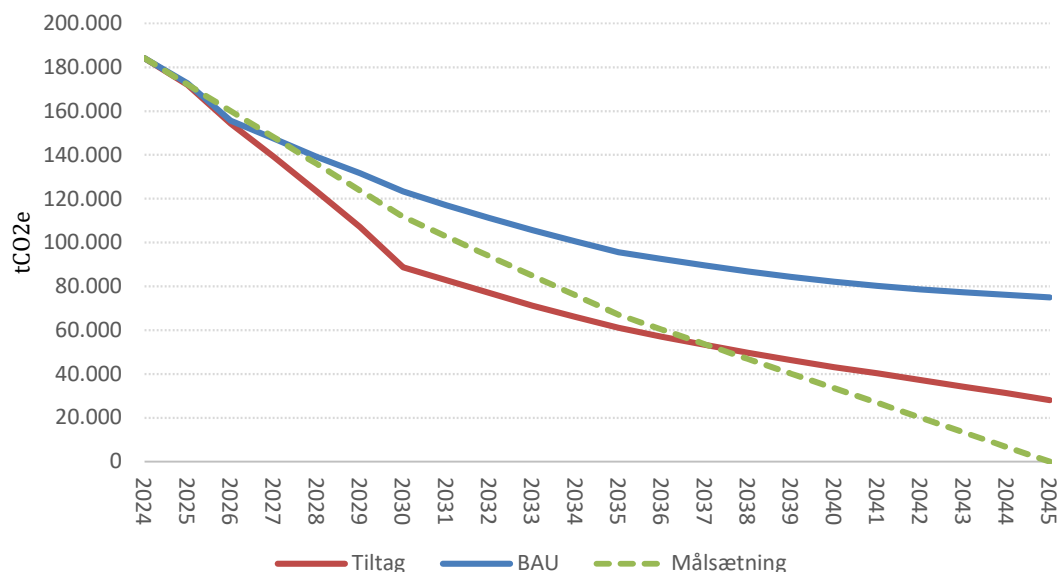
Klimaplan 2.0 viser vejen til CO₂-neutralitet i 2045 og klimarobusthed i 2050. Som en del af klimaplanen er der udarbejdet et tiltagskatalog der skal sikre, at den grønne omstilling i Sorø Kommune er på rette kurs. Klimaeffekten af de mange tiltag indgår i en scenarieberegning, der viser en gradvis reduktion af CO₂-udledningen i Sorø Kommune frem mod 2045.

Business As Usual-scenarie og tiltagsscenarie

Graf 1 viser herunder, hvordan kommunens reduktioner ville se ud, hvis vi ikke iværksatte yderligere tiltag end de eksisterende. Det kalder vi et Business As Usual-scenarie (BAU-scenarie), det vil sige, hvis vi bliver ved, som vi plejer - den blå linje. Den røde linje er et scenarie, hvor kommunen iværksætter tiltagene i tiltagskataloget. Tiltagsscenariet viser, hvordan de mange klimatiltag forventes at kunne reducere CO₂-udledningerne sammenlignet med BAU-scenariet uden nye tiltag. Med stiptet grøn linje er anført målsætninger for CO₂-reduktion i årene frem mod neutralitet i 2045. Forskel mellem rød og stiptet linje angiver det, vi mangler at sætte tiltag ind overfor i kommende årtier, også kaldet Manko.⁷

⁷ For yderligere oplysninger, se bilag 4: BAU og tiltagsscenarie for Sorø Kommune, udarbejdet af konsulentfirmaet Viegand Maagøe, juni 2026.

Figur 3: Business As Usual-scenarie og tiltagsscenarie

Tabel 2: CO₂-udledning i ton i BAU og tiltagsscenariet holdt op imod målsætningerne

År	BAU-scenarie	Tiltagsscenarie	Mål	BAU Manko	Tiltag Manko
2030 (75%)	123.281	88.712	111.689	11.592	-22.977
2035 (85%)	95.447	60.968	67.013	28.434	-6.045
2045 (100%)	75.011	28.094	0	75.011	28.094

Udtagning af lavbundsjord er afgørende for at nå målsætninger

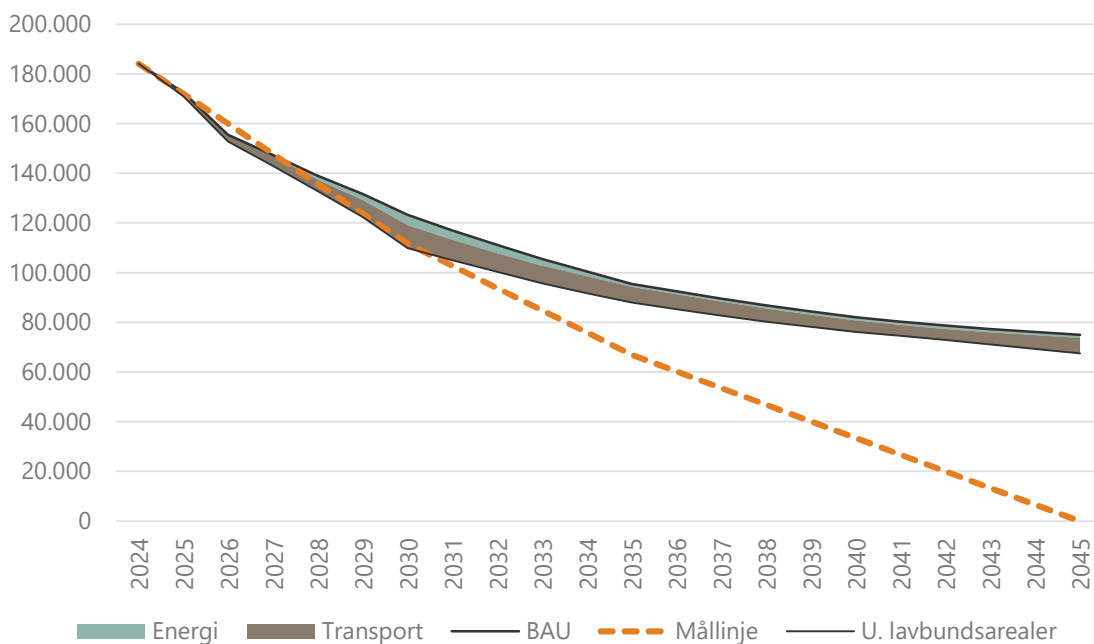
Status på CO₂-udledningen afhænger af, om udtagningen af lavbundsjord under den grønne trepart gennemføres:

Med udtag af lavbundsjord når Sorø Kommune 2030-målsætningen og vil ende med at reducere med yderligere 22.977 ton CO₂. Det samme gælder for 2035-målsætningen, hvor vi reducerer med yderligere 6.045 ton CO₂, mens vi kommer til at mangle en reduktion, dvs. en såkaldt manko, på 28.094 ton CO₂ i 2045.

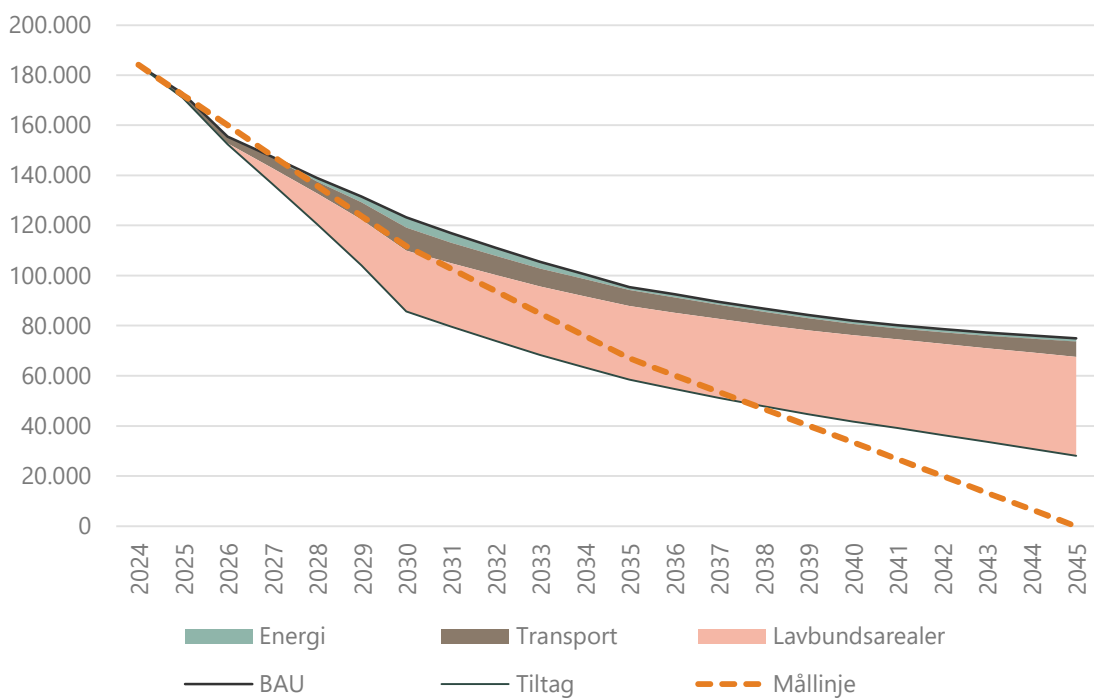
Uden udtag af lavbundsjord vil Sorø Kommune være lidt foran 2030-målsætningen med 1.748 ton CO₂, men der vil være en manko på 20.899 ton CO₂ i 2035 og 67.539 ton CO₂ i 2045.

I figur 4 og 5 er reduktionsstien illustreret med og uden udtag af lavbundsjord.

Figur 4: Reduktionssti uden udtagning af lavbundsjord

Figur 5: Reduktionssti med udtagning af lavbundsjord

Når vi målsætningerne?

Figurene ovenfor viser, at tiltagene i denne klimaplan forventes at medføre en væsentlig reduktion i kommunens CO₂-udledning i perioden 2027-2045.

- 2030-mål: Vi når i mål med den nye målsætning om 75 % CO₂-reduktion i 2030 i forhold til 1990, med en overopfyldelse på 22.977 ton, svarende til en reduktion på 72 % i BAU og 80 % i tiltagsscenariet.
- 2035-mål: Vi når ligeledes i mål med målsætningen om 85 % reduktion, med en overopfyldelse på 6.045 ton CO₂, svarende til 79 % reduktion i BAU og 86 % i tiltagskataloget.
- 2045-mål: Vi vil have en manko på 28.094 ton CO₂, svarende til 83 % reduktion i BAU og 94 % reduktion i tiltagskataloget.

Makoen i 2045 stammer hovedsagelig fra landbrug og transport. Der er endnu ikke fundet tiltag til at nå målet om CO₂-neutralitet i 2045. I Sorø Kommune er vi parate til at træffe de nødvendige beslutninger for at kunne nå klimaplanens mål.

Opfølgning på klimaplanen

For at sikre at kommunen når i mål monitorerer og evaluerer vi løbende, om den kommunale klimaindsats fungerer efter hensigten og understøtter reel grøn omstilling og klimatilpasning i kommunen. I forbindelse hermed skal der besluttes nye tiltag, som bringer Sorø Kommune yderligere på sporet af målene for 2030, 2035 og 2045. Det skal vi arbejde videre med i kommende klimaplaner over de næste årtier.

Klimaplanen revideres hvert femte år. Vi ser på fremdriften og vurderer, hvor der er behov for justeringer, fx fordi forudsætninger, rammebetingelser, teknologi og andet har ændret sig. På den baggrund udarbejder vi en ny klimaplan.

Der rapporteres årligt til Klima, Miljø og Planudvalget samt til Kommunalbestyrelsen som følger op på fremdrift og effekt af forandringerne, og klimaplanen tilpasses om nødvendigt.

Klimaplanen giver retning, men der skal også være plads til nye muligheder. Derfor er vi klar til at justere kursen og udnytte de initiativer, der viser sig undervejs.

Klimaindsatsen skal finansieres via flere kilder, herunder det kommunale budget og statslige tilskud. For at sikre tilstrækkelig fremdrift i klimaindsatsen vil Sorø Kommune opsøge relevante samarbejdspartnere og være opmærksomme på mulighederne for medfinansiering fra relevante puljer og fonde. Vi vil prioritere projekter, der giver størst mulig klimaeffekt for pengene og tilstræbe, at investeringer også bidrager til lokal udvikling.

Den grønne omstilling skal være synlig i hverdagen. Derfor vil Sorø Kommune løbende formidle konkrete klimatiltag, fremskridt og lokale eksempler, så omstillingen bliver relevant, forståelig og handlingsanvisende for borgere og virksomheder.

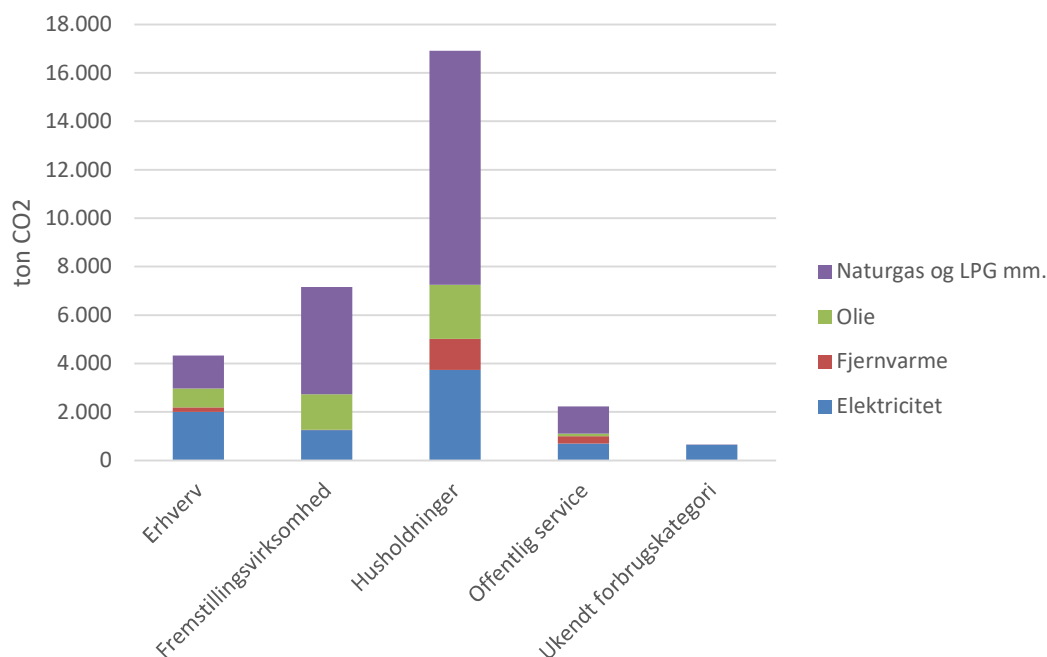
DEL 2: KLIMAPLANENS TEMAER, OVERORDNEDE MÅL OG INDSATSMÅL

Denne reviderede klimaplan er bygget op om otte temaer mod ni i den forrige klimaplan. På de følgende sider kan du læse mere om de enkelte temaer. De konkrete tiltag der refereres til under hvert tema, er udfoldet i planens del 3: Tiltagskatalog for CO₂-reduktion og Klimatilpasning.

Tema 1 - Energi

21 % af den samlede CO₂-udledning i Sorø Kommune kommer fra forbrug og produktion af strøm og varme. Det dækker strømforbruget i kommunen til husstande, virksomheder, offentlige institutioner, gadelys m.v. og opvarmning af boliger og bygninger. Produktionen af strøm (vindmøller og solceller) og varme (afbrænding af naturgas og biobrændsel) indgår også her.

Figur 6: Fordelingen af CO₂-udledning for energisektoren fordelt på energityper i 2024

Tre overordnede mål med tilhørende indsatsmål:

Øge produktionen af vedvarende energi

- Indsatsmål: Elforbruget i Sorø Kommune skal dækkes af vedvarende energi fra 2028, og vi skal bidrage til det nationale mål om firedobling af vedvarende energi på land

Udfasning af fossile varmekilder

- Indsatsmål: Fossilfri fjernvarme i 2035
- Indsatsmål: Udfase naturgas i kommunens bygninger inden 2030, undtagen hvor fjernvarme er planlagt, men endnu ikke udrullet.
- Indsatsmål: Udfase oliefyr i alle husstande og erhverv inden 2030, samt naturgasfyr inden 2035.

Energibesparelser i bygninger

- Indsatsmål: Sikre at Sorø Kommune understøtter EU's målsætninger i Energieffektivitetsdirektivet og Bygningsdirektivet

Faktaboks

Udledningen fra energisektoren forventes at falde med 55 % frem mod 2030 i forhold til 2024 ifølge BAU, mens den forventes at falde med 66 % i tiltagsscenariet, hvis de foreslåede tiltag gennemføres. Frem mod 2045 forventes udledningen at falde med 76 % ifølge BAU og 79 % ifølge tiltagsscenariet.

Øge produktionen af vedvarende energi

Siden 1990 og frem til 2024 er CO₂-udledningen fra energisektoren inden for Sorø Kommunes geografi reduceret med 81 %. Dette skyldes primært, at strømmen gradvist er blevet grønnere de seneste 10-25 år, fjernvarmen er blevet grønnere og oliefyr er udskiftet. Som en del af denne udvikling har Sorø Kommune understøttet etablering af solcelleparker. Vedde Solcellepark på 100 hektar er etableret og har en forventet produktion på 108.000 MWh. Mørup Solcellepark på 250 hektar er på undervejs og vil have en forventet produktion på 190.000 MWh. Tilsammen kan de dække i omegnen af 71.000 husstandes forbrug. Til sammenligning er der 14.392 husstande i kommunen. Dermed kan Sorø Kommune være stolt over, at vi bidrager til omstillingen til grøn strøm lokalt og nationalt⁸.

Der er også behov for, at Sorø Kommune fortsætter med at fremme etablering af solcelleanlæg, da vores forbrug af grøn strøm vil stige i fremtiden i takt med elektrificering af vores samfund. I 2045 vil strøm fra Vedde Solcellepark og Mørup Solcellepark netop kunne dække forbruget fra kommunens husstande.

⁸ Da Sorø Kommune geografisk set huser både værdifulde landskabsområder og et indflyvningsområde for Københavns Lufthavn, er der ikke potentiale for opsætning af flere vindmøller. I dag er der opstillet 6 vindmøller med en samlet effekt på ca. 6,8 MW.

Udfasning af fossile varmekilder

Sorø Kommune er godt på vej i den grønne omstilling af varmeforsyningen. Med etableringen af bio-energianlægget i 2021 og den løbende udbygning af fjernvarmen er andelen af vedvarende energi i fjernvarmeproduktionen steget til 84 % i 2025. Herunder bidrager overskudsvarme fra Hørkram og biogas til at reducere forbruget af fossile brændsler.

Kommunen vil fortsat arbejde for at udfase naturgas og olie gennem en målrettet udbygning af fjernvarmen, hvor det er økonomisk og teknisk muligt, samt ved at understøtte etablering af varmepumper og andre bæredygtige varmeløsninger i områder uden for fjernvarmenettet. Frem mod 2035 er ambitionen at øge andelen af fossilfri varme yderligere gennem udnyttelse af lokale energiresourcer, herunder overskudsvarme og fremtidige varmepumpeanlæg. Samtidig skal nye bolig- og erhvervsområder planlægges med energieffektive og fossilfrie varmeløsninger, så den grønne omstilling integreres fra starten.

Energibesparelser i bygninger

Sorø Kommune har i mere end 15 år arbejdet målrettet med at reducere energiforbruget i egne bygninger. Vi har opbygget solid viden og data ift. styring af temperatur i bygningerne, skift fra fossile energikilder til vedvarende og energioptimering. Alle oliefyr er i dag udfaset af de kommunale bygninger, men der er fortsat kommunale ejendomme, som opvarmes med naturgas.

Med udgangspunkt i nye EU-regler⁹ om effektivisering og renovering af offentlige bygninger fortsætter Sorø Kommune arbejdet med at nedbringe energiforbruget i vores bygninger. Som en del af denne udvikling er alle kommunale bygninger blevet energimærket i 2025. Både energimærkningerne og bygningssyn er et afgørende skridt til at udforme kvalificerede vedligeholdelsesplaner for vores bygninger. Fx vil vi arbejde for at udskifte naturgasfyr i vores bygninger til fjernvarme eller til andre vedvarende energianlæg som fx varmepumper.

Husstande og virksomheder

Sorø Kommune har en vigtig rolle i at hjælpe boligejerne og virksomhederne bedst muligt, herunder med viden om egen bolig eller virksomhed og fremtidige energiplaner. Derfor yder Sorø Kommune vejledning til private boligejere og virksomheder via vejledning fra en energirådgiver i samarbejde med Sorø Fjernvarme.

⁹ Energieffektiviseringsdirektivet og Bygningsdirektivet stiller krav til bl.a. CO₂-udledninger ifm. nybyggeri, inkl. transport og ifm. byggepladsen. Reglerne vil betyde et krav om årlige forbedringer, fx i form af sænkelse af energiforbrug, og energioptimering, da der stilles krav om at minimum 3 % af bygningerne årligt energirenoveres svarende til energimærke B. Det opgøres på kommunalt plan af kommunens samlede opvarmede etageareal.

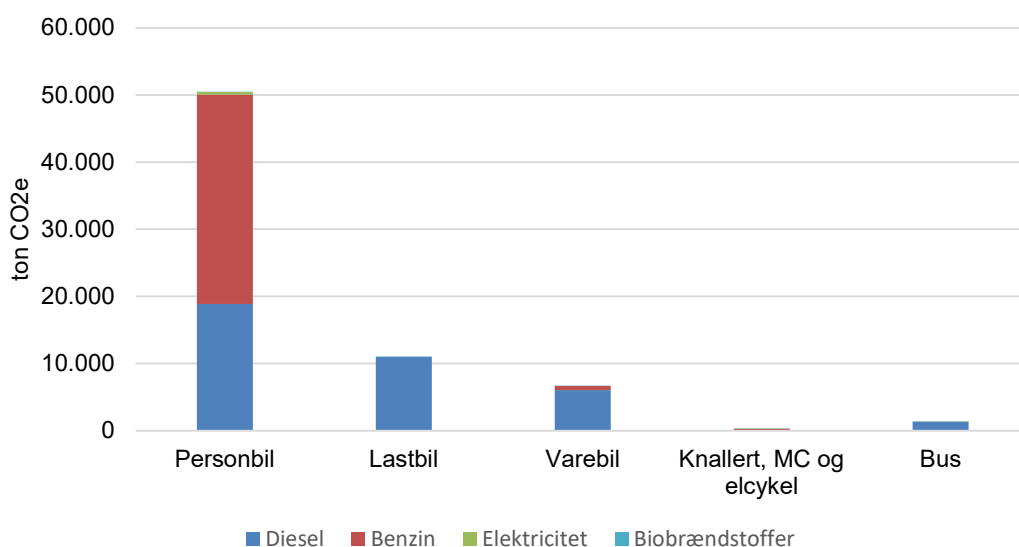
Potentielle merværdier:

- Styrket energisikkerhed og forsyning
- Økonomiske gevinster med lavere energi- og varmeudgifter for borgere, virksomheder og kommune samt nye lokale investeringer via Grøn Pulje.
- Lokal erhvervsudvikling og arbejdspladser gennem flere opgaver til håndværkere, installatører og andre lokale aktører.
- Natur- og miljøgevinster i form af øget biodiversitet, multifunktionel arealanvendelse og renere luft.
- Stærkere lokalsamfund og grøn omstilling gennem energifællesskaber, lokalt medejerskab mv.

Tema 2 - Transport og mobilitet

Transport står for den største del af drivhusgasudledningen i Sorø Kommune som geografi med i alt 40 %. Udledningen fra vejtrafik udgør 94 % af den samlede udledning fra transportsektoren, i ton er vejtrafikken opgjort til 69.711 ton CO₂ i 2024¹⁰. Figur 3 viser herunder at personbiler udleder hvad der svarer til 72 % af vejtrafikkens andel af drivhusgasudledningerne¹¹. Udledningen fra lastbiler, busser og varebiler udgør en mindre del af den samlede CO₂-udledning i Sorø Kommune.

Figur 7: CO₂-udledningen fra vejtrafik for 2024 fordelt på køretøjstyper

¹⁰ Dette tal er ekskl. udledning fra udenrigsfly da Sorø Kommune anvender FN's opgørelsesregler hvor udenrigsfly ikke indgår i beregningen.

¹¹ Eftersom motorvejen løber igennem Sorø Kommune med en strækning på i alt 17 km har dette stor indvirkning på opgørelse af CO₂-udledninger inden for kommunens geografi.

To overordnede mål med tilhørende indsatsmål:

Omstilling til fossilfrie køretøjer og maskiner

- Indsatsmål: Elektrificering af den kollektive transport i 2030 og el-tog på lokalbane i 2028
- Indsatsmål: Mindst 50 % af personbiler, og 30 % af varebiler i Sorø Kommune som geografi skal være el-biler i 2030, og 100 % i 2045.
- Indsatsmål: Mindst 30 % af lastbiler i Sorø Kommune som geografi skal være el-lastbiler i 2030
- Indsatsmål: Løbende udfasning af kommunens fossile maskinpark frem mod 2045

Omstilling til sund og kollektiv transport ved at reducere antallet af biler per husstand

- Indsatsmål: Etablering af attraktive stationer og knudepunkter for kollektiv trafik
- Indsatsmål: Etablering og forbedring af cykelstinet i skole- og destinationsnære områder
- Indsatsmål: Understøttet omstilling til samkørsel, delebiler og alternative transportformer
- Indsatsmål: Fortsætte med at integrere principper der understøtter lokal mobilitet i byplanlægningen.

Faktaboks

Udledningen fra transportsektoren forventes at falde med 44 % frem mod 2030 i forhold til 2024 ifølge BAU, mens den forventes at falde med 53 % i tiltagsscenariet, hvis de foreslåede tiltag gennemføres. Frem mod 2045 forventes udledningen at falde med 87 % ifølge BAU og 95 % ifølge tiltagsscenariet.

I Sorø Kommune rejser borgerne i gennemsnit cirka 25 procent længere hver dag end på landsplan, og 86 procent af alle personkilometer foregår i bil. Til og fra arbejde sker 88 procent i bil, mens kun 11 procent foregår med tog.¹²

Omstillingen til grøn mobilitet kræver indsatser på flere niveauer. Vi skal omstille vejtrafikken til grønne drivmidler, og vi skal finde gode alternativer til bilen i form af kollektiv transport, cyklen, samkørsel, delebiler mv. Vi skal også effektivisere den måde, vi transporterer os selv og vores varer på. Sorø Kommune har taget vigtige skridt på vejen, da vi i 2026 fik omlagt alle busser undtagen kommunebusserne til el og i 2028 får Tølløsebanen batteritog som erstatning for dieseltogene.

¹² Kilde: DTU's Transportvaneundersøgelse (TU)

Sorø Kommune sætter i denne klimaplan et særligt fokus på mobilitet og grønne transportvaner. Det gør vi fordi området sammen med bolig og byggeri (jf. tema 4) rummer et stort potentiale for at reducere de forbrugsrelaterede udledninger som beskrevet i afsnittet ”Forbrugsbaserede udledninger fra bolig, byggeri og mobilitet” side 6.¹³

Omstilling til fossilfrie køretøjer og maskiner

Et skift fra benzinbil til elbil kan reducere de forbrugsbaserede udledninger fra en personbil med omkring 80 procent¹⁴. I juli 2026 udgør elbiler 94 procent af de ny-indregistrerede personbiler i Sorø Kommune, hvilket er højere end landsgennemsnittet på 79 procent¹⁵. Men bestanden er stadig domineret af benzin- og dieslbiler, og elektrificeringen alene løser ikke det fulde billede. Forbrugsudledningerne afhænger også af, hvor mange biler vi har, hvor mange ture vi tager, og hvor langt vi kører.

Sorø Kommune omlægger bilflåde til el inden 2030 og arbejder for at fremme ladeinfrastruktur for elbiler og lastbiler. Derudover indarbejder kommunen krav om grønne drivmidler i relevante udbud, fra renovation og byggeri til mindre serviceaftaler.

Omstilling til sund og kollektiv transport

Derfor vil Sorø Kommune med denne reviderede klimaplan sætte et særligt fokus på at fremme omstilling til sund og kollektiv transport. Visionen er at fremme borgernes omstilling til grønnere transportvaner via borgernære og borgerinvolverende tiltag. Vi fokuserer vores indsats på de korte ture og arbejder for at etablere og forbedre cykelstinet i skole- og destinationsnære områder, så det bliver mere attraktivt og trygt at gå og cykle. Når det gælder vores kollektive transport, vil kommunen forbedre forhold for passagererne blandt andet ved at arbejde for at etablere attraktive stationer og knudepunkter og fremme samkørsel og delebiler.

Potentielle merværdier:

- Renere luft og mindre støj
- Trygge skoleveje for børn og stærke børnefællesskaber omkring skoleturen.
- Bedre folkesundhed, trafiksikkerhed og samfundsøkonomisk gevinst ved cykling frem for bil.
- Stærkere lokal sammenhængskraft og mere liv i bymidten

¹³ Se bilag 2: Opgørelse af de forbrugsbaserede udledninger for Sorø Kommune v./konsulentfirmaet Viegand Maagøe, juni 2026.

¹⁴ Kilde: Baseret på tal fra International Council on Clean Transportation

Note: Beregning er ved 240.000 km kørsel, en belægningsgrad på 1,34 og et dansk elmix.

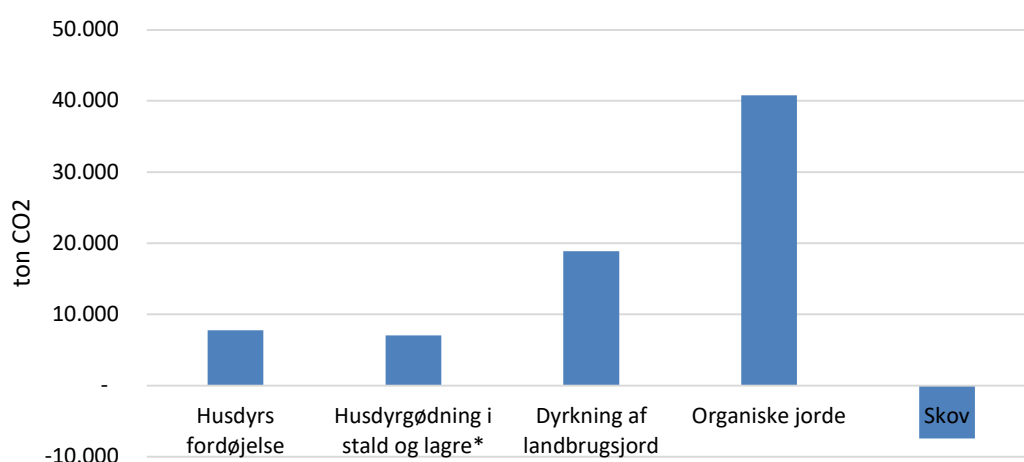
¹⁵ Kilde: Danmarks Statistik

Tema 3 - Landbrug og arealanvendelse

Sorø Kommune er en typisk landbrugskommune, og en stor del af udledningen af klimagasser i Sorø Kommune kommer derfor fra landbruget – mere præcist 36 %. Udledningerne fra landbruget udgjorde 74.500 ton CO₂ i 2024 og fordeler sig på lavbundslande med 55 %, husdyr med 19 % og dyrkning af landbrugsjord med 25 %. Hertil kommer skovrejsning med et optag på 7.466 ton CO₂, som stammer fra 679 hektar skov rejst i perioden 1988-2024, hvorved udledningen samlet er 67.000 ton CO₂.

Figur 8: CO₂-udledning fra landbrug- og arealanvendelsessektoren fordelt på udledningskilder for 2024.

*Inkl. gevinst ved bioforgasning af gylle.

Landbrug og anvendelse af vores arealer står over for store ændringer. Ikke blot i Sorø Kommune, men i hele landet. Vi står midt i to verdensomspændende kriser – klimakrisen og biodiversitetskrisen. De to kriser er forbundne, og vi vil i Sorø Kommune bestræbe os på at finde løsninger, der tager højde for begge problemer på samme tid.

Det kræver, at vi tænker helhedsorienteret, og at vi nøje overvejer benyttelsen af dele af vores landskaber. En helhedsorienteret arealforvaltning er nødvendig for at sænke CO₂-udledningen, forbedre vandmiljøet, klimatilpasse landskabet og skabe natur og rekreative muligheder for borgerne. I Sorø Kommune arbejder vi aktivt for en bæredygtig udvikling af vores åbne land, herunder udtagning af lavbundsland og rejsning af skov, som både reducerer CO₂-udledningen og bidrager til at skabe større, sammenhængende naturområder.

To overordnede mål med tilhørende indsatsmål:

Udtagning af lavbundsjord

- Indsatsmål: Udtagning af lavbundsjord i henhold til Grøn Trepert målsætning

Skovrejsning og natur

- Indsatsmål: Via kommunal og privat skovrejsning øges det samlede skovareal fra nuværende 17,1 % af kommunens samlede areal til 20 % i 2030, og til 25 % i 2045
- Indsatsmål: Sorø Kommune vil arbejde med særskilte indsats i bysamfund, der fastholder fokus på vigtigheden af klimaindsatsen – fx grønne bymiljøer

Faktaboks

Udledningen fra landbrugssektoren forventes at falde med 8 % frem mod 2030 ifølge BAU, mens den forventes at falde med 44 % i 2030 i tiltagsscenariet. Frem mod 2045 forventes udledningen at falde med 19 % ifølge BAU og 78 % ifølge tiltagsscenariet.

Udtagning af lavbundsjorde

Sorø Kommune adskiller sig fra flere landbrugskommuner ved at have mange lavbundsjorde. I alt 40.797 ton CO₂-ækvivalenter stammer fra dyrkning af kulstofholdige jorde, hvoraf omdriftsarealer udgør 61 procent, vedvarende græsarealer 33 procent og natur på landbrugsarealer 6 procent i Sorø Kommune. Dette svarer til 22 % af den samlede CO₂-udledning i kommunen.

Lavbundsjorde indeholder ophobet CO₂ og metan, som frigøres, når jordene dyrkes og pløjes. Derfor ligger der et helt særligt potentiale i Sorø Kommune, hvad angår udtagning af lavbundsjorde fra dyrkning og drift, et potentiale som samtidig kan give andre merværdier, herunder natur og biodiversitet, klimatilpasning og rekreative naturområder.

Man deler lavbundsjorde op i de jorde, som har det højeste kulstofindhold (med >12% organisk kulstof (OC)) og de som har et lavere indhold (6 -12% organisk kulstof (OC)). Fordi Sorø Kommune har så meget lavbundsjord, er der også et stort potentiale for at reducere klimagasudledningen lige netop her. Når lavbundsjorde drænes, dyrkes og/eller pløjes, frigives oplagret metan og CO₂ fra jorden. En fortsat opdyrkning vil derfor gradvist mindske potentialet. Derfor er det vigtigt at omlægge arealanvendelsen og ophøre med dyrkning af jordene inden for en relativ kort årrække. Mange lavbundsjorde har kun 10-20 år tilbage, før de er udtømt for deres klimagas-potentiale.

Til gengæld har mange lavbundsjorde, hvis dyrkningen og dræningen ophører, potentiale til også at optage CO₂ og metan. Dermed ændres forholdene fra at jordene *bidrager* til klimagasudledningen til at *optage* klimagasser.

Aftale om et Grønt Danmark

Måden, vi bruger vores arealer på, kommer til at ændre sig markant. Det står klart efter Folketingets vedtagelse af "Aftale om et Grønt Danmark" i november 2024 – også kaldet "Den Grønne Trepert" – som sætter rammerne for de kommende store arealomlægninger i Danmark. De centrale mål i aftalen lyder, at der skal udtages 140.000 hektar lavbundsarealer inden 2030, og at der skal rejses 250.000 hektar ny skov frem mod 2045. Kommunerne har fået tildelt den vigtige rolle at implementere aftalen i samarbejde med lokale aktører gennem lokale grønne treparter.

Den Grønne Trepert

Den Grønne Trepert fra 2024 er en historisk, landsdækkende aftale, hvor omlægningsplaner er vedtaget ved udgangen af 2025. Indsatserne i aftalen skal reducere landbrugssektorens udledninger af drivhusgasser og bidrage til at indfri Danmarks 2030-klimamål samt sikre bedre vilkår for natur, biodiversitet, vandmiljø og drikkevand. Implementeringsarbejdet er igangsat i Sorø Kommune og har via den første klimaplan været i gang siden maj 2023.

Lavbundsindsatsen er baseret på frivillighed fra lodsejerne til at indgå i denne type projekter. Udtagning af lavbundsarealer er derfor fuldt ud afhængig af lodsejernes ønske om at deltage.

Skovrejsning og natur

Sorø Kommune er kendt for sin unikke natur og mange skove. Sorø Kommune er den kommune i Region Sjælland, som har tredje mest skov med 17,1 % (svarende til 52,8 km², eller 5.280 ha).

Skove danner grundlag for mange arter, både insekter, svampe, smådyr og fugle. Herudover giver skove rekreative muligheder for borgere, grundvandsbeskyttelse og absorberer vand (klimatilpasning). Samtidig kan skove og træer optage og lagre CO₂, hvorfor skovrejsning bidrager positivt i forhold til kulstoflagring. Den sydlige del af Sorø Kommune syd for Sorø by er med i Biodiversitetsrådets forslag til udlæg af 30 % af Danmarks areal til natur på grund af eksisterende skove med lang kontinuitet og derved høj biodiversitet af skovarter.

Klimarådet har vurderet, at for hver hektar skov, der rejses, lagres der 4,9 ton CO₂ i ved og jord. Nationalt er der med Den Grønne Trepert sat et konkret mål om 250.000 ha ny skov frem mod 2045, som forventes at øge det nationale skovareal fra ca. 15 % til knap 21 %.

I Sorø Kommuneplan 2023-2034 er "Skovrejsning ønsket" udvidet med 4.400 hektar, så ønskede skovrejsningsområder i alt udgør ca. 6.000 hektar i Sorø Kommune. Der kan rejses skov i både ønskede og neutrale områder. Konkret skovrejsning afhænger i vidt omfang af private initiativer og ikke mindst af udmøntningen af Den Grønne Trepert. Skove skal rejses under hensyn til landskabsfredninger og landskabelige og kulturhistoriske værdier. Vores målsætning om at rejse 2.433 ha (25 %) frem mod 2045 overgår således Sorø Kommunes forholdsmæssige bidrag til den nationale målsætning om 250.000 ha ny skov, hvor Sorø Kommunes forholdsmæssige andel udgør 1.795 ha. Planlægning for skov og natur under Den Grønne Trepert påbegyndes i Sorø Kommune i 2026.

Sorø Kommune vil arbejde for at iværksætte skovrejsningsprojekter, fx via samarbejde med Klimaskovfonden. Kommunen kan også gå aktivt ind i at facilitere omlægning af produktionsskov til urørt skov ved at tilbyde nye arealer til skovdyrkning ligesom erstatningsarealer i omlægningsprojekter under Grøn Trepert.

Biodiversitet og grønne bymiljøer

Sorø Kommune vil arbejde for at fremme adgang til grønne områder og rekreative områder. Det kan medføre betydelige gevinster for biodiversiteten, og kan også have en effekt for klimatilpasning og folkesundheden. Fra 2026 og frem har Sorø Kommune årligt afsat 0,4 mio.kr. til tiltag både på offentlige og privatejede arealer.

Potentielle merværdier:

- Bedre natur og biodiversitet.
- Nye rekreative områder og styrket lokal identitet.
- Beskyttelse af grundvand. Placeres skoven oven på sårbare indvindingsområder, beskytter skoven samtidig drikkevandet.
- Klimatilpasning gennem grønne arealer. Træer og grønne arealer giver skygge og køling i hedebløjer og fremmer folkesundheden.

Tema 4 - Byggeri, ressourcer og affald

I Danmark står byggeriet for ca. 30 % af landets CO₂-udledninger. Når vi bygger nyt, river ned og indretter os med stadig flere kvadratmeter, sætter det et klimaaftryk, som ofte er usynligt i hverdagen. Det meste af aftrykket fra et nyt hus ligger ikke i varmeregningen, men i de materialer, det er bygget af. For et nybyggeri opført i dag udgør byggematerialerne typisk 60 til 85 procent af det samlede klimaaftryk set over en periode på 50 år, mens energiforbruget til drift kun står for 15 til 40 procent.

De seneste 40 år er danskerne gået fra at bo på 43 m² pr. person til næsten 54 m². Det gennemsnitlige boligareal pr. person i Sorø Kommune var 52,1 m² i 2024. Flere kvadratmeter pr. person betyder mere byggeri og mere drift.

Der er dermed potentielt store klimagevinster i at fremme bæredygtig arkitektur og klimaansvarlig byudvikling i kommunen, også når det kommer til Sorø Kommunes egne bygninger. Det handler både om mindsket brug af ressourcer, om klogere brug af ressourcer, om genanvendelse og genbrug og om at bruge klimavenlige materialer. Sammen med indsatsen på mobilitetsområdet (tema 2) er indsatsen inden for bolig og byggeri-området et af to områder som Sorø Kommune i denne klimaplan sætter et særligt fokus på. Det udgør et betydeligt potentiale for at reducere de forbrugsrelaterede udledninger som beskrevet i afsnittet "Forbrugsbaserede udledninger fra bolig, byggeri og mobilitet" side 6.¹⁶

To overordnede mål med tilhørende indsatsmål:

Bæredygtigt byggeri, renovering og byplanlægning

- Indsatsmål: Alle større kommunale byggerier og renoveringer skal bygges eller renoveres efter lavemissionsklassen, DGNB, Svanemærket eller lignende
- Indsatsmål: Sorø Kommune vil gennem kommune- og lokalplanlægning søge at begrænse ressourceforbruget og fremme valget af bæredygtige materialer og miljørigtige løsninger
- Indsatsmål: Sorø Kommune vil arbejde for at bygherre i højere grad renoverer, eller ved nybyg bygger, efter lavemissionsklassen eller andre bæredygtige certificeringer

Genanvendelse og genbrug af ressourcer

- Indsatsmål: Sikre mere og bedre genanvendelse ved at understøtte EU's målsætninger*

* EU's Affaldsrammedirektiv og emballage- og emballageaffaldsdirektiv

¹⁶ Se bilag 2: Opgørelse af de forbrugsbaserede udledninger for Sorø Kommune v./konsulentfirmaet Viegand Maagøe, juni 2026.

Bæredygtigt byggeri, renovering og byplanlægning

Sorø Kommune vil frem mod 2035 styrke den grønne omstilling af den byggede og fysiske struktur gennem bæredygtigt byggeri, klimabevidst renovering og langsigtet byplanlægning. Når kommunen bygger nyt eller renoverer eksisterende skoler, daginstitutioner, plejecentre og øvrige kommunale bygninger, skal klimaafttryk, ressourceforbrug, indeklima og levetid indgå som centrale parametre i beslutningsgrundlaget.

Kommunen vil arbejde for, at nyt kommunalt byggeri lever op til standarder for energieffektivitet og lavt klimaafttryk, herunder lavemissionsklassen i Bygningsreglementet. Samtidig vil energirenovering af den kommunale bygningsmasse fortsætte i overensstemmelse med kravene i EU's energieffektivitetsdirektiv og kommunens egne klimamål.

For at fremme bæredygtige løsninger i byggeriet vil Sorø Kommune stille krav om miljøcertificering ved større bygge- og renoveringsprojekter og løbende vurdere mulighederne for certificering ved mindre projekter. Certificeringsordninger som DGNB og Svanemærket Byggeri skal bidrage til at sikre en helhedsorienteret tilgang til klima, miljø, sundhed og ressourceforbrug.

Kommunen vil styrke cirkulære principper i bygge- og anlægsprojekter ved at fremme genbrug, genanvendelse og materialer med lavt klimaafttryk. Hensynet til resourceeffektivitet og materialernes livscyklus skal integreres tidligt i planlægningen og indgå som en naturlig del af udbud, prækvalifikation, tildelingskriterier og kontraktstyring.

Klimaansvarlig planlægning og byudvikling

Kommune- og lokalplanlægningen skal understøtte udviklingen af attraktive, klimavenlige og robuste lokalsamfund. Sorø Kommune vil arbejde for at begrænse ressourceforbruget og fremme bæredygtige løsninger gennem den fysiske planlægning, så klima- og miljøhensyn tænkes ind fra starten af nye byudviklingsprojekter. Planlægningen skal være et aktivt redskab til at sætte retning for den langsigtede klimaindsats og skabe rammerne for en udvikling, der reducerer klimaafttryk, styrker livskvaliteten og fremmer bæredygtige investeringer.

Kommunens indkøb

Der er et potentiale for reduktioner ved at se på de kommunale indkøb og udbud, og Sorø Kommune har som virksomhed en købekraft, der kan være med til at påvirke den grønne omstilling. Inden for kommunens byggeri, bygningsvedligehold, energirenovering og kvadratmeterbrug er der ligeledes et væsentligt potentiale. Sorø Kommune har over en årrække arbejdet med at reducere ressourceforbrug på dette område og det vil kommunen fortsat have fokus på i klimaplan 2.0.

Kommunens indkøbspolitik, der blev revideret i 2025, er følgende fastsat for bygge- og anlægsprojekter:

- Ved større nybyggerier (over 5 mio. kr.) stilles der krav om miljøcertificering, som fx Svanemærket byggeri eller DGNB.
- Ved større renoveringsprojekter (over 5 mio. kr.) stilles der som udgangspunkt krav om miljøcertificering, som fx Svanemærket byggeri eller DGNB.

- I andre renoveringsprojekter (under 5 mio. kr.) foretages en vurdering af, om miljøcertificering af den pågældende bygning bør ske som led i projektet.

Virksomheder og byggebranchen kan ligeledes spille en vigtig rolle. Energivenlige og bæredygtige bygninger er en eftertragtet vare, og ved at gå aktivt ind i udvikling og styrkelse af de bæredygtige løsninger, modnes hele branchen til at gå fremtiden i møde og stå stærkt både klimamæssigt og økonomisk. Det vil vi gerne være med til at understøtte, både i samarbejde med Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel og med lokale virksomheder. Sorø Kommune udbyder mange opgaver og vil have fokus på den grønne omstilling i krav og ved valg af leverandører.

Genanvendelse og genbrug af ressourcer

Mængden af affald afspejler et samfunds klimabelastning. En høj affaldsproduktion sker som følge af forbrug af ressourcer og råstoffer. Hver dag i 2025 blev der i gennemsnit hentet 19,9 ton affald fra husholdninger i Sorø Kommune. Dertil kommer affaldet fra genbrugspladser og virksomheder.

Affaldsmængderne pr. indbygger er faldende i Sorø Kommune, og borgerne sorterer deres affald i meget højere grad end for bare få år siden. Den øgede husstandsindsamling i 10 fraktioner har bidraget til, at genanvendelsen af husholdningsaffald i Sorø Kommune er steget fra 41 % i 2018 til 56 % i 2026.¹⁷

I samarbejde med AffaldPlus, erhverv og borgere vil vi yderligere fremme et cirkulært samfund gennem affaldssortering, genanvendelse og genbrug både derhjemme og på genbrugspladsen. Det kræver, at det er lige så nemt at genbruge og bytte, som det er at bortskaffe affald.

Genbrugspladserne i kommunen spiller en vigtig rolle i overgangen til et mere cirkulært kredsløb ved at videreformidle genanvendelige genstande og materialer. Også i kommunens byer og landsbyer vil vi understøtte lokale ressourcekredsløb. Grønne (nabo)fællesskaber kan danne ramme om initiativer som bytteboder, reparationsfællesskaber og deleordninger, der styrker sammenholdet og samtidig mindsker ressourceforbrug og klimaaftryk.

Den enkelte familie kan også gøre meget for at tænke i bæredygtige valg og forbrug, blandt andet i forhold til fødevarer og tøj, men også ved at tænke sit forbrug anderledes og f.eks. købe brugt og reparere forbrugsgoder, elektronik og hverdagsgenstande, så vi kommer væk fra brug og smid væk-kulturen.

¹⁷ Kilde: Data i afsnit "Genanvendelse og genbrug af ressourcer" er taget fra QlikSense, som er det datasystem, der inddateres data til fra indsamlinger af affald der gøres, både af egne og eksterne renovatører.

Tema 5 - Kommunen som organisation

Sorø Kommune er en af de virksomheder inden for kommunegrænsen, der samlet set udleder mest CO₂, aftager mest energi, ejer den største bygningsmasse og er den største arbejdsgiver med ca. 2.000 ansatte, hvoraf mange er daglige pendlere. Derfor er det meget relevant at se på, hvad kommunen gør i sin egen drift i relation til den grønne omstilling.

Ved at fokusere på klimabevidst adfærd i medarbejdernes daglige virke, kan kommunen som organisation gå foran i arbejdet med de overordnede klimamål og samtidig sætte en kulturændring i gang, der fører til konkrete klimahandlinger både inden for og uden for den kommunale organisation.

Tre overordnede mål med tilhørende indsatsmål:

Bred organisatorisk forankring af klimatiltag

- Indsatsmål: Sorø Kommune vil sikre en bred forankring af klimaindsatser i hele organisationen og understøtte politiske drøftelser om grønne løsninger og CO₂-reduktioner, når relevant

Kommunalbestyrelsen involverer sig aktivt i klimadagsordenen i forhold til omverdenen

- Indsatsmål: Kommunalbestyrelsen går aktivt i dialog med omgivelserne. Herunder ved dialog med borgerne i kommunen, samt ved påvirkning af andre myndigheder og samarbejdspartnere.

Grøn omstilling af Sorø Kommunes drift

- Indsatsmål: Kommunalbestyrelsen arbejder med grøn omstilling af driften i Sorø Kommune, hvor det er muligt – på alle fagområder også selvom der ikke kan beregnes en direkte afledt CO₂-effekt af alle tiltag. Fremadrettet kan tiltagene bidrage væsentligt til en CO₂-reduktion via ændret adfærd, forbrug mv.
- Indsatsmål: Sorø Kommune som arbejdsplads går foran som godt eksempel i den grønne omstilling

Bred organisatorisk forankring af klimatiltag

Klimaforandringerne er en transformativ dagsorden, der vil påvirke store dele af vores hverdag. Den vil påvirke, hvordan vi bor, hvordan vi bygger, hvordan vi transporterer os, hvad vi spiser osv. Derfor skal klima være en integreret del af arbejdet i alle relevante kommunale beslutninger og i alle kommunens fag- og stabscentre, understøttet af bl.a. tværgående uddannelse i grøn omstilling, så medarbejderne er klædt på til nye opgaver inden for grøn omstilling.

Alle planer og beslutninger skal i relevant omfang forholde sig til konsekvenserne for klima – både de positive og negative. Hvor det er muligt, skal effekten på udledning af drivhusgasser dokumenteres og indgå i beslutningsgrundlaget – og i prioritering af investeringer og indsatser.

At implementere en ambitiøs klimaplan kræver et vedholdende politisk fokus. Derfor vil klima være et element i kommunens budgetforhandlinger.

Kommunalbestyrelsen involverer sig aktivt i klimadagsordenen i forhold til omverdenen

Kommunalbestyrelsen har en vigtig rolle i forhold til at gå aktivt i dialog med omverdenen. Dette både hvad angår dialog med borgerne i kommunen og ved påvirkning af myndigheder og samarbejdspartnere såvel på regionalt som nationalt plan. Som en del af DK2020-kommune/nu Klimaalliancen samt i KKR-regi og andre netværk, har Sorø Kommune en oplagt mulighed for at tage dialogen med stat og andre relevante myndigheder om nye eller ændrede rammevilkår og redskaber i klimaindsatsen, som vil kunne gøre en stor forskel i kommunernes arbejde med den grønne omstilling.

På samme måde sætter kommunalbestyrelsen fokus på partnerskabsaftaler med ejerselskaber, f.eks. Envafor/Sorø Forsyning, AffaldPlus m.v., herunder ift. at indarbejde mål for klimaindsats og CO₂-reduktioner.

Grøn omstilling af Sorø Kommunes drift

Sorø Kommune skal som arbejdsplads gå foran som godt eksempel i den grønne omstilling. Dette f.eks. ved at give mulighed for hjemmearbejde og dermed mindske transportbehov til og fra arbejde, samt ved at understøtte samkørsel og cyklisme til arbejdet, ved tilsyn og borgerbesøg. Desuden er det bestemt i indkøbspolitikken fra 2025, at kommunens fødevareindkøb i 2030 skal svare til Det Økologiske Spisemærkes sølvmærkes krav om mindst 60 % økologi.

Tema 6 - Klimahandling og undervisning i klima

Klimahandling og -formidling udgør fundamentet for den grønne omstilling i Sorø Kommune. Dette tema samler de tiltag, der understøtter borgernes klimahandling og formidlingsaktiviteter om klima. Det er dog ikke et afgrænset område, men en underliggende linje i alle indsatserne. Med fælles handling og vidensgrundlag når vi længst.

Dette tema rummer tiltag, der understøtter klimahandling i fællesskab med særligt fokus på grøn og lokal mad og at klæde vores borgere på til den grønne omstilling igennem aktiviteter i dagtilbud og i skole og ved at informere om det klimavenlige valg i hverdagen.

Fire overordnede mål med tilhørende indsatsmål:

Læring om klima i børnehøjde

- Indsatsmål: Vi uddanner fremtidens borgere til at bygge og efterspørge fremtidens bæredygtige samfund

Borgerdrevne klimaløsninger

- Indsatsmål: Borgere og lokale aktører engageres i den grønne omstilling gennem dialog, samarbejde og partnerskaber

Klimaformidling og -kommunikation

- Indsatsmål: Borgere og lokale aktører vejledes om klimavenlige valg i hverdagen gennem kommunikation og formidling

Grønne lokale fødevarer og madvaner

- Indsatsmål: Vi fremmer mulighederne for at borgere kan omstille til grøn og lokal mad

Læring om klima i børnehøjde

Den grønne omstilling kræver, at vi alle tilegner os ny viden og nye erfaringer. Derfor fortsætter Sorø Kommune med at formidle denne nye viden i børnehøjde. I dagtilbud og skole vil børn og unge fortsat blive mødt af aktiviteter og undervisning, der fremmer deres forståelse af naturen og klimaet. På nogle af skolerne er der de seneste år kommet nye udendørs læringsrum i form af nyetablerede skoleskove, frugtlande og skolehaver, som giver lærerne bedre forudsætninger for at undervise i natur og klima. Der er også fokus på at understøtte dagtilbud og skole i at gøre brug af de lokale muligheder for åben skole-forløb hos fx Kongskilde Naturcenter. Ambitionen er at klæde børn og unge på til både at begå sig i naturen og samtidig kunne tage vare på vores fælles klima.

Borgerdrevne klimaløsninger

Sorø Kommunes klimaindsatser styrkes ved at understøtte borgerdrevne klimaløsninger. Kommunen arbejder for at understøtte borgere i at udvikle lokale grønne initiativer og fællesskaber og som resultat

har vi set flere fællesskaber spire. Reparationsværksteder, grønne nabofællesskaber, havenetværk, et fødevarerfællesskab mv. har fået liv på grund af engagerede borgere, der ønsker at handle for klimaet. Det er dette engagement, Sorø Kommune understøtter ved at afholde klimacaféer med fokus på lokale grønne løsninger, og ved at samarbejde med vores lokale grønne organisator fra Grønne Nabofællesskaber.

Sorø Kommune vil fortsætte med at mobilisere Grønne Nabofællesskaber for at høste de mange gevinster i lokalsamfundene, som tilgangen skaber. Et fællesskab i nabolaget kan for eksempel fremme deløkonomi omkring fx havemaskiner og samtidig højne trivslen hos den enkelte borger. Et reparationsværksted kan give fornyet energi og et fællesskab at møde op til, og et fødevarerfællesskab kan fremme lokalt producerede grøntsager. Dette er fællesskaber, der skaber samhørighed i lokalsamfundene og besidder et stort potentiale for at styrke borgernes aktive deltagelse i at udvikle fremtidens grønne samfund.

I arbejdet med at fremme borgerdrevne klimaløsninger og når vi iværksætter tiltag, opsøger Sorø Kommune relevante partnerskaber, der kan styrke indsatsen og sikre, at vi når i mål med tiltaget. Når det er muligt, understøtter vi et bredt samarbejde med lokale aktører, foreninger, nationale organisationer mv. Her er kommunens etablerede råd og organer, som fx lokalråd, Grønt Forum og Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel, vigtige samarbejdspartnere.

Klimaformidling og -kommunikation

Sorø Kommune vil styrke borgernes og medarbejderes viden om klimavenlige valg i hverdagen gennem målrettede kommunikationsindsatser. Formidlingen sker via kommunens eksisterende kanaler, herunder soroe.dk, sociale medier, intranettet og relevante publikationer. Kommunikationsindsatserne skal understøtte kommunens klimaambitioner ved at synliggøre konkrete handlemuligheder, fremme deltagelse i grønne fællesskaber og inspirere til klimavenlige vaner. Samtidig vil kommunen kommunikere om egne indsatser for at reducere klimaaftrykket og udvikle en grønnere arbejdsplads.

Sorø Kommune vil fortsat iværksætte klimaformidlingsaktiviteter og arrangementer ved nationale og lokale begivenheder som fx Klimahandledagen og Holberg Folkemødet. Vi vil også afsøge nye muligheder for formidling via andre lokale arrangementer fx via de Grønne Nabofællesskaber. Særligt samarbejdet med Sorø Bibliotek omkring fx foredragsrækken Klimaet Gentænkt udgør en vigtig rolle i klimaformidlingen. Biblioteket skaber et rum for nysgerrige borgere, der ønsker at vide mere om grøn omstilling. Med gode erfaringer i bagagen vil kommunen arbejde videre med at arrangere aktiviteter hvor borgerne engageres og involveres i konkrete problemstillinger i den grønne omstilling.

Grønne lokale fødevarer og madvaner

Reduktion af de forbrugsbaserede udledninger afhænger i høj grad af borgernes muligheder for at handle. På fødevarerområdet er der behov for flere grøntsager på tallerkenerne i de danske hjem. Er grøntsagerne lokale, gavner det både klimaet og det danske landbrug. Sorø Kommune vil støtte op om lokale producenter ved at arbejde for at gøre det mere tilgængeligt at købe lokal og grøn mad. Parallelt

FORSLAG

med dette tiltag vil kommunen udbrede viden om, hvordan vi bruger lokale grøntsager i vores madlavning. I samarbejde med vores grønne organisator og lokale Grønne Nabofællesskaber vil vi etablere et netværk af madværter og madfællesskaber, der kan motivere til mere grønt på middagsbordet. Vi vil også have fokus på at formidle, hvordan vi selv kan dyrke grøntsager fx i nabolagets fælles køkkenhave. På denne måde får vi inspireret borgere til at lave mere grøn mad samtidig med at vi skaber nye fællesskaber herom – og vi fremmer det klimavenlige valg.

Tema 7 - Virksomheders grønne omstilling

Virksomhederne i Sorø Kommune arbejder aktivt med den grønne omstilling. De store virksomheder er allerede nu underlagt lovkrav om bæredygtighedsrapportering¹⁸. De bliver i den forbindelse forpligtet til at opgøre og reducere CO₂-udledning fra hele værdikæden og arbejde aktivt med at reducere deres CO₂-udledning ved at implementere bæredygtige løsninger.

De mindre virksomheder bliver ikke på samme måde underlagt lovkrav. De mindre virksomheder er dog i mange tilfælde underleverandører til de store virksomheder og kan blive mødt med forventninger om grøn omstilling og indsatser på klimaområdet fra kunder og andre interessenter. Derfor vil viden om og en holdning til deres CO₂-aftryk og konkrete reduktionsplaner også være en naturlig del af disse virksomheders strategiske arbejde.

Erhvervslivet i Sorø Kommune har via Bæredygtighedspanelet, været med til at udvikle og give input til tiltagskataloget for nærværende klimaplan – dette med naturligt fokus på temaet om ”Virksomhedernes grønne omstilling”, men også bredere og i forhold til øvrige indsatsområder i klimaplanen.

Overordnet mål:

Understøttelse af virksomhedernes grønne omstilling:

- **Indsatsmål:** Implementering af indsatser under Virksomheders grønne omstilling sker gennem dialog med Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel, herunder så minimum 80 % af Sorø Kommunes virksomheder får kendskab til ESG-rapportering og CO₂-regnskab.

Sorø Erhverv vil i de kommende år fortsætte den proaktive indsats for at fremme virksomhedernes grønne omstilling. Dette for at sikre deres konkurrencedygtighed i et erhvervsliv, hvor bæredygtighedskrav fylder mere og mere. Indsatsen vil bidrage til kommunens samlede reduktion af CO₂-udledninger ved fx at understøtte at virksomhederne nedsætter deres energiforbrug, fokuserer på grønne transportløsninger, optimerer affaldshåndtering og bidrager til biodiversiteten igennem vild med vilje på egne arealer.

Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel har et klart fokus på virksomhedernes vigtige rolle i den bæredygtige udvikling og omstilling. Dels så virksomhederne kan matche de nye krav og efterspørgsel til nye bæredygtige løsninger, som de i stigende omfang mødes af fra myndigheder, forbrugere og andre interessenter. Men også så der kan optimeres inden for den ramme, de lokale virksomheder agerer i, og i forhold til muligheder for at få anpart i udviklingsmidler og samarbejder.

¹⁸ Direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), som har til formål at fremme virksomheders rapportering om bæredygtighed.

Forpligtende samarbejder og partnerskaber med virksomheder er afgørende i kommunernes klimaarbejde. Den grønne omstilling kræver nye måder at tænke, arbejde og handle på. Samtænkning af erhvervsudvikling og klimaindsatsen kan medføre grønne job og nye samarbejder på tværs af aktører som ikke før traditionelt har samarbejdet. Sorø Kommune vil fortsætte den positive dialog med erhvervslivet, særligt via Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel og igennem kurser, sparring og vidensdeling vil Sorø Erhverv også fortsætte med at fremme og understøtte virksomhedernes vej til grøn omstilling.

Tema 8 - Klimatilpasning

Klimaet i Sorø Kommune forventes at gennemgå markante forandringer frem mod år 2100, hvis udledningen af drivhusgasser fortsætter på et højt niveau (RCP8.5), jf. DMI's Klimaatlas. Sammenlignet med referenceperioden 1981–2010 vil temperaturen stige med flere grader, hvilket vil medføre varmere somre, mildere vintre og hyppigere hedebløge, mens frost og sne vil forekomme sjældnere. Samtidig vil vækstsæsonen blive forlænget.

Også nedbørsmønstrene vil ændre sig. Den samlede mængde nedbør forventes at stige, særligt om vinteren, hvor forholdene kan blive betydeligt vådere. Om sommeren kan der fortsat forekomme tørre perioder, men nedbøren vil i stigende grad falde som intense byger. Dette øger risikoen for skybrud og lokale oversvømmelser, især i lavtliggende områder og i bymæssige omgivelser.

Samlet set peger klimafremskrivningerne på, at Sorø står over for et varmere, vådere og mere ekstremt klima. Denne udvikling stiller nye krav til kommunens planlægning og klimatilpasning, så byer, infrastruktur og natur robust kan håndtere fremtidens vejrpåvirkninger.

Sorø Kommunes fysiske sårbarhed over for klimaændringer

Sorø Kommune er en indlandskommune uden kyststrækninger og er derfor ikke direkte påvirket af havvandsstigninger. Til gengæld er kommunen præget af et varieret landskab med søer, vandløb, ådale og lavtliggende områder, som spiller en vigtig rolle for, hvordan vand bevæger sig gennem kommunen. Terrænet ligger generelt højere end i nabokommunerne, hvilket betyder, at vand ofte løber gennem Sorø og videre ud af kommunen.

Selvom Sorø generelt er mindre udsat end lavtliggende kommuner og kystkommuner, betyder de naturlige lavninger og vandveje, at der stadig er lokale sårbarheder. I byområderne, hvor der er mange befæstede overflader som veje og bygninger, har vandet sværere ved at trænge ned i jorden, hvilket øger risikoen for lokal oversvømmelse her. Især ved ekstreme nedbørshændelser kan vandet samle sig i lavninger i terrænet samt i vandløb og omkring søer, hvor vandet ikke kan ledes væk hurtigt nok. Det gør disse områder særligt vigtige at have fokus på i det fremtidige arbejde med klimatilpasning i kommunen.

Særligt sårbare områder, sektorer og befolkningsgrupper

Sårbarheden over for klimaændringer er ikke ens i hele Sorø Kommune. Den knytter sig til bestemte områder, samfundssektorer og befolkningsgrupper. De største udfordringer forventes i forbindelse med mere ekstrem nedbør og stigende temperaturer.

Geografisk er byområderne – især Sorø by, Pedersborg og Dianalund – blandt de mest udsatte områder, da mange mennesker og værdier er samlet her, og fordi en høj andel af befæstede overflader øger risikoen for oversvømmelser. Samtidig findes der lokale lavninger, søer og vandløb, hvor vand kan ophobe sig ved kraftige regnhændelser.

Flere sektorer er særligt udsatte. Bygningssektoren er i høj risiko, da oversvømmelser kan give store skader på boliger og bygninger – især i tæt bebyggede områder. Vigtige samfuntsfunktioner som skoler, daginstitutioner, sundhedstilbud og plejehospitaler er også i risiko, hvilket kan have direkte betydning for borgernes hverdag og sikkerhed. Derudover er landbruget en central og sårbar sektor, som både kan blive påvirket af oversvømmede marker og længere tørkeperioder. Infrastruktur som veje og forsyningsanlæg er ligeledes udsat, da skader kan få både økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser, fx for mobilitet og beredskab. Også vandløbene er særligt sårbare, da de forventes at få større variation i vandføring med højere vintervandstande og øget risiko for udtørring om sommeren. Ved ekstreme hændelser kan de maksimale vandføringer stige markant, hvilket øger risikoen for oversvømmelser og påvirker både natur og omgivelser.

Sårbarheden gælder også bestemte befolkningsgrupper. Børn, ældre og borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne er særligt udsatte ved både oversvømmelser og varme perioder. Derudover er

borgere med færre økonomiske og sociale ressourcer ofte mere sårbare, da de kan have sværere ved at forebygge eller håndtere konsekvenserne af ekstreme vejrhændelser.

Samlet set understreger dette behovet for en målrettet klimatilpasningsindsats, hvor der både tages højde for de mest udsatte områder, de kritiske samfunksfunktioner og de borgere, der har sværest ved at tilpasse sig et ændret klima.

Vejen mod en mere klimarobust Sorø Kommune

Sorøs robusthed over for klimaændringer kan styrkes ved at prioritere de områder og sektorer, der er mest udsatte. Det gælder især byområderne, bygninger, hvor sårbare borgere opholder sig, landbruget samt vej- og trafiksektoren. Ved at analysere, hvilke hændelser – og på hvilke tidspunkter – der udgør den største risiko, kan kommunen målrette sine indsatser og prioritere de vigtigste tiltag først.

En central del af arbejdet er at tænke klimatilpasning ind i den eksisterende planlægning. Når klimatilpasning indarbejdes tidligt i fx lokalplaner og anlægsprojekter, kan fremtidige skader og omkostninger reduceres. Samtidig giver det mulighed for at skabe multifunktionelle løsninger, hvor klimatilpasning kombineres med andre formål som rekreation, natur og byudvikling. Et robust kloaksystem spiller også en afgørende rolle, særligt i byerne, hvor det er vigtigt at kunne håndtere større mængder regnvand.

Sorøs natur og landskab rummer gode muligheder for at arbejde med sådanne løsninger. Ved at udvikle flere grønne og rekreative områder, der samtidig kan håndtere vand, kan kommunen både øge robustheden og skabe bedre rammer for friluftsliv og fællesskab.

Borgernes viden og inddragelse er også vigtig. Endelig kræver fremdrift i arbejdet en tydelig organisatorisk forankring.

Klimatilpasningsvision for Sorø Kommune

Sorø Kommune vil udvikle sig til en klimarobust og bæredygtig kommune, hvor mennesker, natur og værdier er bedre beskyttet mod fremtidens klima. Klimatilpasning skal være en naturlig del af kommunens planlægning og udvikling, så vi forebygger skader frem for at reagere, når problemerne opstår. Vi vil arbejde målrettet med at reducere risikoen for oversvømmelser og håndtere større mængder regnvand – særligt i byområder og i de lavtliggende dele af landskabet. Samtidig vil vi sikre, at kritiske funktioner som skoler, institutioner, sundhedsydelser og infrastruktur er robuste over for både kraftig nedbør og stigende temperaturer.

Sorø Kommunes natur og landskab skal være en del af løsningen. Vi vil udvikle grønne og rekreative områder, der både skaber værdi for borgerne blandt andet ved at indbyde til fællesskab, leg og trivsel, samtidig med at de bidrager til at håndtere regnvand. Klimatilpasning skal således tænkes sammen med natur, biodiversitet og byrum, så vi skaber løsninger, der er både funktionelle og attraktive.

Vi vil have fokus på de borgere, der er mest sårbare over for klimaændringer, og sikre, at alle har mulighed for at være en del af løsningen. Gennem information, inddragelse og samarbejde vil vi styrke fællesskabet og gøre det lettere for borgere og virksomheder at klimatilpasse sig.

Endelig vil vi styrke den kommunale indsats ved at arbejde mere strategisk og på tværs af fagområder. Med en tydelig organisering og dedikerede ressourcer vil vi sikre, at klimatilpasning omsættes til konkrete handlinger, der gør Sorø Kommune mere robust – både nu og i fremtiden.

Klimatilpasningsmål:

- Arbejde mod højere grad af klimarobusthed ved at fokusere på særlige risikoområder og sårbare befolkningsgrupper i arbejdet med klimatilpasning
- Indtænke klimatilpasning i planlægningen på alle relevante fagområder
- Tænke i synergier, merværdi og multifunktionalitet med fokus på plads til vandet og rekreative områder, når vi planlægger nyt
- Øget fokus på opbygning af viden om klimatilpasning for kommunen og dens borgere med særligt fokus på at nå ud til sårbare befolkningsgrupper
- Kortlægge områder i risiko for terrænnært grundvand
- Klimatilpasning af vandløb
- Sorø Kommune skal være mere klimarobust ift. stigende temperaturer og tørke
- Sorø Kommune skal monitorere ekstreme vejrhændelser

DEL 3 – TILTAGSKATALOG FOR CO₂-REDUKTION OG KLIMATILPASNING

Læsevejledning til tiltagskataloget

<i>Sådan læses projektmappen: oversigt over alle ark samt vejledning til tiltagskataloget</i>	
Opbygning	
Kataloget er opbygget i et hierarki:	
1	Hovedtema (mørkeblå række) - fx "1 Energi" eller "8 Nedbør".
1.1	Indsatsområde (blå række) - samler tiltagene under en fælles retning.
Indsatsmål	Indsatsmål (skrevet med kursiv og blå skrift) - det konkrete mål, som de efterfølgende tiltag skal indfri.
1.1.1	Tiltag - det enkelte tiltag med nummer, navn, beskrivelse, rolle, tidshorisont, finansiering, CO ₂ -reduktion, merværdier og barrierer (kolonne A-L).
Farvemarkering af tiltag	
Tiltagsrækkernes farve viser tiltagets status:	
Lyseblå	Justeret/redigeret tiltag - tiltaget er ændret i forhold til det oprindelige katalog, men er ikke nyt.
Grøn	Nyt tiltag.
Orange	Til klimaborgermøderne har borgerne vist særlig interesse herfor/bidraget til tiltaget
Hvid	Videreført tiltag uden ændringer.
Kolonnerne indhold	
A - Tiltagsnummer	Nummerering: hovedtema, indsatsområde og tiltag (fx 4.2.3).
B - Tiltagsnavn	Tiltagets korte titel.
C - Beskrivelse	Beskrivelse af tiltaget og dets formål.
D - Rolle	Kommunens rolle og samarbejdspartnere.
E - Tidshorisont	Hvornår tiltaget gennemføres (årstal, periode eller "Kontinuerlig").

Tiltagskatalog				
Tiltagsnummer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samarbejdspartnere	Tidshorisont
1 Energi				
1.1 Øge produktionen af vedvarende energi				
<i>Indsatsmål: Sorø Kommunes elforbrug skal dækkes af vedvarende energi fra 2028, og vi skal bidrage til den nationale VE-andel</i>				
1.1.1	Solcelleparker i det åbne land	Sorø Kommune vil understøtte etablering af større solcelleanlæg i det åbne land, så vi lokalt kan dække vores elforbrug og derudover bidrage til den nationale omstilling. Når der skal planlægges nye anlæg, er det vigtigt, at projekterne har lokal opbakning og er med til at skabe værdi for lokalområdet. Det er vigtigt at anlæggene kan indpasses i landskabet.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som myndighed for landzone, byggesag og plangrundlag. Samarbejde med Energinet om nettilslutning, projektudviklere, lodsejere samt lokalsamfundene omkring anlæggene.	Kontinuerlig
1.1.2	Solceller på virksomheders tage	Sorø Kommune vil fremme udnyttelse af tagflader på erhvervsbygninger til solceller, så grøn strøm også produceres uden at lægge beslag på landbrugsjord eller natur. Vi vil i samarbejde med Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel løbende informere ejere af større erhvervstage om potentialet ved etablering af solceller og guide virksomheder hurtigt og enkelt gennem ansøgningsprocessen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som myndighed og dialogpart. Samarbejde med Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel og lokale virksomhedsejere.	2026-2030
1.1.3	Fortsat etablering af solceller på kommunale bygninger	Sorø Kommune går foran og sætter solceller på egne bygninger, hvor det er muligt - og prioriterer dem ved nybyggeri og større renoveringer. I takt med skærpede krav til bygningers energieffektivitet afsøger vi systematisk potentialet på kommunens samlede bygningsmasse for at leve op til kravene. Jf. EU-direktiverne Energieffektivitetsdirektivet (EED) og Bygningsdirektivet (EPBD).	Sorø Kommune som bygherre og bygningsejer (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift). Muligt samarbejde med andre kommuner eller lokalt forsyningselskab om solcelleselskab.	2027-2031
1.1.4	Batteriparker i det åbne land	Sorø Kommune vil understøtte etablering af batteriparker i det åbne land i tilknytning til VE-anlæg, så vi lokalt kan dække samtidsproduktion og -forbrug. Her er det vigtigt at det kan indpasses i landskabet.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som myndighed for landzone, byggesag og plangrundlag. Samarbejde med Energinet om nettilslutning, projektudviklere, lodsejere samt lokalsamfundene omkring anlæggene.	Kontinuerlig
1.1.5	Energitjek - Vejledning om VE-anlæg for husstande og virksomheder	Sorø Kommune vil sikre, at boligejere og virksomheder har en lokal indgang til viden om fjernvarme, varmepumper, solceller og energirenovering gennem en energirådgiver, som kan bookes til at udføre et energitjek af boliger.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samarbejde med Sorø Fjernvarme/AffaldPlus, SparEnergi og lokale håndværkere.	2026-2030
1.2 Udfasning af fossile varmekilder				
<i>Indsatsmål: Fossilfri fjernvarme i 2035</i>				
1.2.1	Udfasning af den sidste del af de fossile brændsler i fjernvarmen	Sorø Kommune vil gå i dialog med Sorø Fjernvarme og Affaldsplus omkring udfasning af naturgas som opvarmning med henblik på at fjernvarmen er fossilfri i 2035 med undtagelse af spids- og reservelast kapaciteten. I 2025 var andelen af vedvarende energi i Sorø Fjernvarme på 84 %, naturgas udgjorde 15,7 % og olie 0,3 %.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som myndighed for fjernvarmeplanlægning. Sorø Fjernvarme/AffaldPlus som udfører og varmeleverandør.	2027-2035
<i>Indsatsmål: Udfase naturgas i kommunens bygninger inden 2030, undtagen hvor fjernvarme er planlagt, men endnu ikke udrullet</i>				

Til-tags-num-mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar-bejdspartnere	Tidsho-risont
1.2.2	Konvertering af kom-munale naturgasfyr til fossilfri opvarm-ning	Sorø Kommune vil løbende konvertere kommunale bygninger med fossile brændsler til varmepumper eller fjernvarme. Kommunen har opnået målet om at kon-vertere alle oliefyr og sætter dermed nu fokus på kon-vertering af naturgasfyr. Indsatsen koordineres med varmeplanen, så vi undgår investeringer i individuelle løsninger kort før fjernvarmen alligevel kommer - og så udskiftningen sker, hvor klima- og driftsgevinsten er størst.	Sorø Kommune som bygherre og bygningsejer (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift).	2026-2030
Indsatsmål: Udfase oliefyr i alle husholdninger og erhverv inden 2030 samt naturgasfyr inden 2035				
1.2.3	Borgerrettet kam-pagne om udfasning af olie- og gasfyr	Gennem målrettet kommunikation vil Sorø Kommune oplyse om de aktuelle løsninger til omstilling af indivi-duel varmeforsyning. Borgere uden for fjernvarmeom-råder bistås af energirådgiveren og gennem borgermø-der, så valget af varmekilde bliver konkret og oversku-eligt. Desuden afholdes borgermøder for kommende fjernvarmeområder samt områder, hvor der allerede er etableret fjernvarme om energirenovering.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar-bejde med Sorø Fjernvarme/Af-faldPlus, SparEnergi og lokale håndværkere.	2026-2030
1.2.4	Information rettet mod erhverv med olie- og naturgasfor-brug	Sorø Kommune vil informere virksomheder med olie- og naturgasforbrug om omstilling af varmeforsyning. Dette kan fx suppleres med fyraftensmøder og rådgiv-ning fra energirådgiveren om energieffektivisering og fremtidige energikilder, så virksomhederne understøt-tes med omstillingen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som virk-somhedsmiljøtilsynsmyndighed og dialogpart. Samarbejde med energirådgiveren. Samt Sorø Erhverv.	2027-2030
1.2.5	Kommunikation af al-ternative VE-kilder og energifællesska-ber	Sorø Kommune vil understøtte dialogen om alternative VE-kilder og energifællesskaber, hvor private og of-fentlige aktører deler grøn strøm og overskudsvarme. Hvis relevant vil vi afsøge mulighederne for nye lokale energikilder - fx søvarme fra kommunens søer og grus-grave.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som plan-myndighed og facilitator. Sam-arbejde med lokale virksomhe-der og forsyningsselskaber.	2030-2035
1.3 Energibesparelser i bygninger				
Indsatsmål: Sikre at Sorø Kommune understøtter EU's målsætninger i Energieffektivitetsdirektivet og Bygnings-direktivet				
1.3.1	Energiledelse og energioptimering af kommunale bygnin-ger og vejbelysning	Sorø Kommune vil løbende energioptimere egne byg-ninger og vejbelysning gennem den årlige energipulje og bruge data fra vores energistyringssystem til at prio-ritere indsatser, dokumentere effekt og identificere højt forbrug. Energimærkning og bygningssyn danner grundlag for vedligeholdelsesplaner og prioritering. Desuden vil Sorø Kommune arbejde systematisk med energiledelse i kommunale bygninger - styring af tem-peratur, skift fra fossile brændsler til vedvarende ener-gikilder, løbende energioptimering og brug af energi-data til at overvåge og justere installationer. Driftsmed-arbejdere opkvalificeres løbende, så mange mindre forbedringer trin for trin reducerer kommunens sam-lede klimaaftryk.	Sorø Kommune som bygherre og bygningsejer (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift). Samar-bejde med Gate21 om datadre-vet optimering.	Kontinuer-ligt
1.3.2	Vejledning om ener-gioptimering til pri-vate og virksomhe-der	Energirådgiveren er borgernes og virksomhedernes lo-kale sparringspart, når der skal energirenoveres. Råd-givningen giver overblik over løsninger og støtteordnin-ger og henviser videre til de private aktører, der kan udføre opgaven. Derudover skal der afholdes informa-tionsmøder om energirenovering og fordelene for den enkelte borger og virksomhed.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar-bejde med Sorø Fjernvarme/Af-faldPlus, grundejerforeninger og lokale håndværkere.	2027-2030

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
2 Transport og mobilitet				
2.1 Omstilling til fossilfrie køretøjer og maskiner				
<i>Indsatsmål: Elektrificering af den kollektive transport i 2030 herunder eltog på lokalbane i 2028</i>				
2.1.1	Fossilfrie kommune- busser	Store dele af busdriften i Sorø Kommune kører på el-busser, hvilket blev sat i værk i starten af 2026. Kom-munens skolekørsel kører som kommunebusser og disse kører på diesel. Vi vil arbejde for også at omstille kommunebusserne til fossilfrie busser, hvilket vil med-føre en merudgift.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar-bejde med Movia.	2029- 2030
2.1.2	Elektrificering af Tølløsebanen	Tølløsebanen er en vigtig del af den lokale infrastruk-tur, men kører i dag på diesel. Region Sjælland har planlagt at Tølløsebanen får nye batteritog i slutningen af 2028.	Region Sjælland som ejer og initiativtager. Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som dialogpart og berørt kommune.	2028
<i>Indsatsmål: Mindst 50 % af personbiler og 30 % af varebiler i Sorø Kommune som geografi skal være elbiler i 2030 og 100 % i 2045</i>				
2.1.3	Ladestandere på kommunale ejen-domme og offentlige arealer	Et centralt element for fremme af elbiler er etablering af god ladeinfrastruktur. Sorø Kommune vil sikre til-strækkeligt med ladestandere på kommunale ejen-domme og offentlige arealer, så det er nemt at vælge elbilen - også for borgere uden egen parkering. Der er kontinuerlig opmærksomhed på behovet for flere hur-tigladere, særligt i den nordlige del af kommunen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som myn-dighed og bygningsejer. Samar-bejde med private udbydere (Clever, OK m.fl.), Energinet og Sorø Erhvervs Bæredygtig-hedspanel	2026- 2030
2.1.4	Arbejde med flåde-styring, og omlæg-ning af kommunens bilflåde til el inden 2030	Sorø Kommune går foran og udskifter løbende egne benzin- og dieselmotorer med elbiler. Andelen af elbiler udgjorde juni 2026 ca. 48 % af den samlede flåde. La-deinfrastrukturen ved kommunale bygninger udbygges i takt med behovet. I forbindelse med komplet elektrifi-cering af bilflåden indkøbes batterier, som nødkapaci-tet af hensyn til beredskab. Ecodriving - fokus på kli-mavenlig kørsel vil indgå som en del af flådestyrings-indsatsen, og ligeledes muligheden for brug af cyk-ler/elcykler og ladcykler til arbejdstransport.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift / flådesty-ringsenheden).	2026- 2030
<i>Indsatsmål: Mindst 30 % af lastbiler i Sorø Kommune som geografi skal være ellastbiler i 2030</i>				
2.1.5	Fremme ladeinfra-struktur for lastbiler	Sorø Kommune vil fremme ladeinfrastruktur for lastbil-ler ved at udarbejde et udpegningskort til ladeoperatø-rer og afsøge muligheden for industri-p-pladser med lynladning - både til den private tunge transport og til kommunens egen Vej- og Park-drift.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som plan-myndighed. Samarbejde med ladeoperatører, lokale trans-portvirksomheder og Energinet.	2027
2.1.6	Grønne drivmidler i kommunale udbud	Sorø Kommune vil arbejde for at indarbejde krav om grønne drivmidler i relevante udbud - fra renovation og byggeri til mindre serviceaftaler.	Sorø Kommune (Team Indkøb og Udbud, Fagcenter Teknik, Miljø og Drift).	2027- 2045
<i>Indsatsmål: Løbende udfasning af kommunens fossile maskinpark frem mod 2045</i>				
2.1.7	Udfasning af kom-munens fossile ma-skinpark til fordel for el og andre fossilfrie drivmidler	Sorø Kommune vil løbende udskifte den fossile ma-skinpark med fossilfrie alternativer i takt med, at tekno-logien modnes og det er økonomisk forsvarligt. Udvik-lingen på markedet følges løbende, og grønne drivmid-ler indgår som væsentlig parameter ved investeringer i nye maskiner. Med nye krav til udledningen fra bygge-pladser ønsker Sorø Kommune på sigt at stille krav til at udfase dieselgeneratorer på kommunale byggeplad-ser.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som dia-logpart og indkøber, lokale en-treprenører og bygherrer.	Kontinuer- ligt

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
2.2 Omstilling til sund og kollektiv transport ved at reducere antallet af biler per husstand				
<i>Indsatsmål: Etablering af attraktive stationer og knudepunkter for at understøtte at flere borgere benytter kollektiv transport</i>				
2.2.1	Fremme kollektiv transport (og kombi- nerede transportfor- mer)	Den kollektive trafik er vigtig for borgere uden egen bil, og for dem der ønsker at transportere sig klimavenligt. Sorø Kommune vil arbejde for en lige og retfærdig for- deling på transportområdet og igennem dialog med Movia og nabokommuner opsøge muligheder for flere afgang, bedre muligheder for kombinerede transport- former og fleksible alternativer til traditionel bus.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som dia- logsøgende. Samarbejde med Movia og Banedanmark. Gate21 som relevant samar- bejdspartner.	Kontinuer- ligt
2.2.2	Attraktive stationer og knudepunkter for kollektiv transport	Sorø Kommune vil gå i dialog med Banedanmark om at sikre attraktive stationer og knudepunkter for den kollektive transport - gode ventearealer med fokus på belysning, overdækning og plads til ladcykler, elcykler og cykelbatterier. Stationsområderne tænkes sammen med byudviklingen, så det bliver nemmere at kombi- nere klimavenlige transportformer som cykel, bus og tog.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som pro- jekthaver og byudvikler. Samar- bejde med DSB, Banedanmark, Movia, Gate21, og pendlerklub.	2027- 2030
<i>Indsatsmål: Etablering og forbedring af cykelstinet i skole- og destinationsnære områder</i>				
2.2.3	Cykelstier - fokus på skole- og destina- tionsnære, sikre for- bindelser	Cykelstinet skal sikre, at det er attraktivt at vælge cyklen, når turen går til arbejde, skole eller fritidsaktivi- tet. Sorø Kommune prioriterer cykelstier i nærheden af cykeldestinationer som f.eks. institutioner, stationer og andre knudepunkter, handelscentre og større arbejds- pladser, og sikre skoleveje, hvor effekten på hverda- gen er størst. Vi afsøger muligheder for hjertezoner omkring skoler, som er et tiltag der begrænser biltrafik og fremmer tryghed for cyklister og gående. Desuden vil vi arbejde for bedre skiltning af stisyste- mer og hermed også fremme cykelturisme.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som vejmyndighed. Samarbejde med lokale skoler.	Kontinuer- ligt
2.2.4	Cykelkampaner og cykelsikkerhed	Det er vigtigt, at børn lærer at færdes i trafikken på cy- kel og til fods. At cykle og gå er en del af en aktiv livs- stil, som børnene tager med sig videre i deres voksen- liv. Sorø Kommune deltager i nationale cykelkampan- er som 'Alle børn cykler' og 'Vi kan cykle' og styrker færdselsundervisningen på skolerne i samarbejde med Cyklistforbundet og igennem etablering af et netværk for færdselskontaktlærere.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, og Kultur og Fritid) i samarbejde med Cyklistforbundet, Gate21, sko- lerne og færdselskontaktlærere.	Kontinuer- ligt
<i>Indsatsmål: Understøtte omstilling til samkørsel, delebiler og alternative transportformer</i>				
2.2.5	Samkørsel og dele- bilsordninger	Sorø Kommune vil fremme samkørsel og delebilisme gennem aftalen med Nabogo og ved at udbrede kend- skabet til ordningen - fx via streamer på kommunens biler, i mail-signaturer og på Holberg Folkemødet. Samtidig vil vi understøtte, at borgerne deler bil med naboen fx gennem Grønne Nabofællesskaber.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med Nabogo, lokale virk- somheder og Grønne Nabofæl- lesskaber.	2026- 2030
2.2.6	Grøn mobilitet - Part- nerskab	Mobilitetsudfordringer stopper ikke ved kommune- grænsen. Sorø Kommune vil indgå i regionale samar- bejder om grøn mobilitet - herunder gennem Gate21 og deres nystartede Grønt mobilitetsnetværk (2026) - så vi henter viden, indgår i fælles projekter og styrker den kommunale slagkraft over for Movia, DSB og sta- ten.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med Gate21 og kommu- ner.	Kontinuer- ligt

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
Indsatsmål: Fortsætte med at integrere principper der understøtter lokal mobilitet i byplanlægningen				
2.2.7	Byplanlægning der understøtter lokal mobilitet	Et godt sted at bo er et sted, hvor man ikke behøver bi- len til alt. Sorø Kommune vil understøtte muligheden for at integrere effektiv, sikker og bæredygtig mobilitet og nær adgang til indkøb, skole, dagtilbud og rekrea- tion i kommune- og lokalplanlægningen - og under- støtte muligheden for, at cykelstier, sammenhængende stinet og kollektiv transport planlægges som en del af nye boligområder.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som plan- myndighed.	2027- 2030
3 Landbrug og arealanvendelse				
3.1 Udtagning af lavbundsjord				
Indsatsmål: Udtagning af lavbundsjord i henhold til Grøn Trepert målsætning				
3.1.1	Frivillig udtagning af lavbundslande gennem Grøn Trepert	Sorø Kommune har en særlig placering med forholds- mæssigt mange lavbundslande og dermed et stort po- tentiale for at reducere klimagasudledningen. Vi vil ar- bejde for at udtage lavbundslande frem mod 2030 og 2045 i samarbejde med Klimaskovfonden, Naturstyre- lsen og de to lokale grønne trepart, Smålandsfarvan- det og Kalundborg. Som kommune påtager vi os en opsøgende rolle over for lodsejerne og går i dialog om lokale muligheder for at gennemføre lavbundsprojek- ter, der både nedbringer CO2 og skaber sammenhæn- gende natur.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som dia- logpart og koordinator. Samar- bejde med Naturstyrelsen, Kli- maskovfonden, lodsejere, VKST og nabokommunerne Holbæk og Kalundborg.	2026- 2045
3.2 Skovrejsning og natur				
Indsatsmål: Via privat og kommunal skovrejsning øges det samlede skovareal fra nuværende 17,1 % af kommu- nens samlede areal til 20 % i 2030, og til 25 % i 2045				
3.2.1	Skovrejsning - dialog via Grøn Trepert	Skov og træer lagrer CO2 og giver samtidig plads til biodiversitet, rekreation og rent grundvand. Sorø Kom- mune vil gå i dialog med private lodsejere om konkrete projekter. Skovrejsning på kommunens egne arealer udfoldes i miniskala via skoler og daginstitutioners ar- bejde med frugtlande og skolehaver, og vi afsøger samarbejde med Klimaskovfonden i den kommende planperiode.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som plan- myndighed og dialogpart. Sam- arbejde med private lodsejere og Klimaskovfonden.	2026- 2050
Indsatsmål: Sorø Kommune vil arbejde med særskilte indsatser i bysamfund der fastholder fokus på vigtigheden af klimaindsatsen - fx grønne bymiljøer				
3.2.2	Vild med Vilje - kom- mune, virksomheder og borgere	Vild natur kræver mod til at lade græsset stå. Sorø Kommune vil fortsat være Vild med Vilje-partner og ud- lægge kommunale arealer til vildeng og naturpleje. Vi vil understøtte borgere, foreninger og institutioner i at skabe mere biodiversitet gennem Naturpuljen, og sam- arbejde med Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel om biodiversitet på virksomhedernes arealer.	Sorø Kommune (Vej og Park, Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samarbejde med lokale aktører.	Kontinuer- ligt
3.2.3	Grønne bymiljøer	Sorø Kommune vil arbejde med særskilte indsatser i bysamfund med fokus på grønne bymiljøer - grøn be- plantning, fx ved at anvende 3-30-300-princippet om trækronedække og adgang til grønne områder, natur- korridorer og rekreative områder, der binder landskab og by sammen. Det er ikke kun smukt; det er også kli- matilpasning, biodiversitet og bedre folkesundhed.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med lokale aktører og for- eninger.	2026- 2030

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
4 Byggeri, ressourcer og affald				
4.1 Bæredygtigt byggeri, renovering og byplanlægning				
<i>Indsatsmål: Større kommunale nybyggerier og renoveringer skal bygges eller renoveres efter lavemissionsklas- sen, DGNB, Svanemærket e.lign.</i>				
4.1.1	Bæredygtige materi- aler og miljøcertifice- ring i kommunalt byggeri og renove- ring	Når kommunen bygger eller renoverer skoler, daginsti- tutioner og plejecentre, skal det ske med tanke på både klima, indeklima og levetid. Sorø Kommune vil ved nybyggeri arbejde for at bygge efter lavemissions- klassen i Bygningsreglementet og energirenovere egne bygninger i takt med kravene i Energieffektivitets- direktivet. Ved større nybyggerier og renoveringspro- jekter (over 5 mio. kr.) stilles krav om miljøcertificering, fx Svanemærket byggeri eller DGNB, mens det ved mindre renoveringsprojekter (under 5 mio. kr.) vurde- res konkret, om miljøcertificering bør indgå i projektet. Genbrug og genanvendelse tænkes ind allerede i ud- budsfasen - i prækvalifikation, tildelingskriterier og pris- sætning - så klimapotentialt sikres fra start.	Sorø Kommune som bygherre (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift). Samarbejde med Team Indkøb og Udbud, Miljømærk- ning Danmark og bygherreråd- giver.	2026- 2045
<i>Indsatsmål: Sorø Kommune vil gennem kommune- og lokalplanlægning søge at begrænse ressourceforbruget og fremme valget af bæredygtige materialer og miljørigtige løsninger.</i>				
4.1.2	Fokus på klimavenlig asfalt	Sorø Kommune vil fremover have CO2-udledningen med i overvejelserne ved valg af asfalttype, når vi an- lægger og vedligeholder veje og cykelstier. Asfalttek- nologien udvikler sig hurtigt, og mindre CO2-bela- stende asfalt vil indgå i vurderingen på lige fod med funktion og pris. Når udvalget i august 2026 har beslut- tet retningen, udarbejdes der rådgiverudbud samme år, og asfaltudbuddet sendes ud til entreprenørerne i 2027.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som byg- herre. Samarbejde med entre- prenører.	2026- 2027
4.1.3	Klimahensyn i kom- mune- og lokalplan- lægning	Sorø Kommune vil, hvor det er muligt, arbejde for at begrænse ressourceforbrug og fremme bæredygtige løsninger gennem kommune- og lokalplanlægning. Som undersøgelsesmål kan fx arbejdes med et "Bevar eller forklar"-princip, ligesom der kan arbejdes med bo- ligstørrelse pr. beboer, byfortætning og blå-grønne strukturer (fx LAR-løsninger/lokal nedsivning af regn- vand og 3-30-300-princippet/krav om flere træer og ad- gang til grønne områder når vi planlægger, samt mobi- litet, som integreret del af byudviklingen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) som plan- myndighed.	2026- 2030
<i>Indsatsmål: Sorø Kommune vil arbejde for at bygherre i højere grad renoverer eller ved nybyg bygger efter lave- missionsklassen eller andre bæredygtige certificeringer</i>				
4.1.4	Vejledning af bor- gere ved behandling af byggeansøgning	Borgerne henvises altid til det gældende Bygningsreg- lement som pt. er Bygningsreglement 2018. Der kan ikke kræves yderligere end hvad loven foreskriver, men borgerne opfordres til at tænke i klimavenlige løs- ninger. Ligeledes opfordres til at materialer ved beva- ringsværdige og fredede bygninger genbruges af hen- syn til klimaet.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) - Bygge- sagsafdelingen	Kontinuer- ligt
4.2 Genanvendelse og genbrug af ressourcer				
<i>Indsatsmål: Sikre mere og bedre genanvendelse ved at understøtte EU's målsætninger</i>				
4.2.1	Affaldsplanlægning	Sorø Kommune vil understøtte cirkulær økonomi og re- duktion af klimaaftrykket fra affald igennem kommu- nens affaldsplan som revideres ca. hvert 6 år. Vi arbej- der for fælles og fleksible affalds- og genbrugsløsning- er i samarbejde med vores samarbejdskommuner.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med AffaldPlus.	Kontinuer- ligt

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
4.2.2	Bevidsthed om gen- anvendelse og af- faldsforebyggelse	Den bedste affaldsbeholder er den, der ikke skal tøm- mes. Sorø Kommune vil arbejde med affaldsforebyg- gelse og bevidsthed gennem deleøkonomi, lokale de- leordninger og bytteinitiativer - og videreudvikle den fri- villige henteordning for erhverv, så flere virksomheder får del i sorteringen. På skoler og i daginstitutioner ud- vikler vi sorteringsmodeller, der virker i hverdagen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Bygnings- drift / Center for Kultur, Idræt og Fritid) i samarbejde med Affald- Plus, Grønne Nabofællesska- ber og andre lokale aktører.	Kontinuer- ligt
4.2.3	Affaldssortering i det offentlige rum	Sortering må ikke stoppe ved hoveddøren. Sorø Kom- mune vil sikre kildesortering i det offentlige rum gen- nem indsamlings- og sorteringsløsninger på pladser og steder, hvor folk kan gøre ophold. De første løsninger er allerede sat op, men området kræver fortsat fokus: Der sorteres ikke altid korrekt, og sorteringen findes i dag kun udvalgte steder, mens mange affaldskurve fortsat kun har én fraktion. Løsningerne skal derfor ud- bredes til flere steder, og kvaliteten af sorteringen skal løftes.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med Lysen Biler og Varig A/S.	2026- 2027
4.2.4	Genbrug af byggeaf- fald	Sorø Kommune vil arbejde for at etablere en materiale- børs til genbrugsbyggematerialer, så byggeaffald fra kommunens egne projekter og fra private byggerier kan finde anvendelse igen - lokalt, i en cirkulær værdi- kæde. Det undersøges om dette tiltag kan indgå i Re- gion Hovedstadens indsats for at etablere fælles-of- fentlige materialestationer. Endvidere vil vi afsøge om tilslutning til den fælleskommunale genbrugsplatform Upcycling Forum er muligt.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Ejen- domme og Energi), muligvis i samarbejde med Region Ho- vedstaden om etablering af fæl- les-offentlige materialestationer.	2030- 2045

5 Kommunen som organisation

5.1 Bred organisatorisk forankring af klimaindsatser

Indsatsmål: Sorø Kommune vil sikre en bred forankring af klimaindsatser i hele organisationen og understøtter politiske drøftelser om grønne løsninger og CO2-reduktioner, når relevant

5.1.1	Sikre fremdrift igen- nem intern forankring i organisationen	Sorø Kommune vil styrke den interne forankring af kli- marbejdet på tværs af organisationen. Herunder ved klimaambassadørnetværk, samt kompetenceudvikling og øget viden om klima og grøn omstilling hos kommu- nens ledere og medarbejdere. Dette er en vigtig forud- sætning for at den kommunale organisation kan være aktivt medvirkende til de omstillingsprocesser, der skal til ift. at tage ejer- og lederskab for et samlet mål om klimaneutralitet og klimarobust kommune.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift i samar- bejde med relevante medarbej- dere fra fagcentrene samt Le- delse og politik for at sikre bred forankring i organisationen)	2027
5.1.2	Klima og bæredyg- tighed i sagsfremstil- linger - primært de der omhandler bygge- og anlægs- projekter	Klimahensyn skal indtænkes fra start. Sorø Kommune vil arbejde for, at klimavurdering bliver en fast del af sagsfremstillinger med betydelig klimaeffekt, og at klima dermed bliver en del af den normale politiske og ledelsesmæssige praksis på linje med økonomi. Sær- ligt ved bygge- og anlægsprojekter er der typisk store miljømæssige konsekvenser både ift. ressourceforbrug og CO2-udledning.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med chefgruppen.	Kontinuer- ligt
5.1.3	Klimaregnskab og målsætning om kli- maneutralitet for kommunen som or- ganisation.	Sorø Kommune vil afsøge muligheden for at udarbejde et klimaregnskab for kommunen som organisation, der kan dokumentere fremdriften og fungere som styrings- værktøj for kommunens interne grønne omstilling.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med chefgruppen.	2027

5.2 Kommunalbestyrelsen involverer sig aktivt i klimadagsordenen i forhold til omverden

Indsatsmål: Kommunalbestyrelsen går aktivt i dialog med omgivelserne. Herunder ved dialog med borgerne i kommunen, samt ved påvirkning af andre myndigheder og samarbejdspartnere.

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
5.2.1	Påvirkning af stat og andre myndigheder	Mange klimaudfordringer skal løses på nationalt eller regionalt plan. Sorø Kommune vil løbende føre dialog med stat og andre myndigheder via KKR, Sjællands Klimaalliance, KL, Gate21 og Concito og bringe lokale erfaringer og barrierer på banen.	Sorø Kommune (politisk og administrativt) i samarbejde med KKR, KL, Sjællands Klimaalliance, Gate21 og Concito.	Kontinuerligt
5.2.2	Partnerskaber med ejerselskaber	Sorø Kommune ejer eller medejer flere selskaber med betydning for klimaaftrykket - Envafors, AffaldPlus og Sorø Bioenergi/fjernvarme. Vi vil arbejde for, at klimamålsætninger indarbejdes i samarbejds- og partnerskabsaftaler med selskaberne, og at de årligt udarbejder grønt regnskab med CO2-beregninger.	Sorø Kommune (politisk og administrativt) i samarbejde med Envafors/Sorø Forsyning, AffaldPlus og Sorø Bioenergi.	2027-2030
5.2.3	Grøn omstilling i investeringer og lånoplag	Pengene skal også trække i grøn retning. Sorø Kommunes Finansielle Strategi fra 2018 udfaser investeringer i selskaber med mere end 5 % omsætning fra fossile brændstoffer. Den finansielle strategi er blevet revideret og politisk godkendt i april 2026, med fokus på overholdelse af internationale konventioner. Der prioriteres grønne lån med certifikat, når vi optager lån hos KommuneKredit.	Sorø Kommune (Økonomi og Styling).	Kontinuerligt
5.3 Grøn omstilling af Sorø Kommunes drift				
<i>Indsatsmål: Kommunalbestyrelsen arbejder med grøn omstilling af driften i Sorø Kommune hvor det er muligt - på alle fagområder også selvom der ikke kan beregnes en direkte afledt CO2-effekt af alle tiltag. Fremadrettet kan tiltagene bidrage væsentligt til en CO2-reduktion via ændret adfærd, forbrug mv.</i>				
5.3.1	Opgørelse over energiforbrug ved energikrævende værktøjer som fx AI	Sorø Kommune vil løbende opgøre energiforbruget ved energikrævende digitale værktøjer som fx AI og Copilot, så vi har et grundlag for at vurdere klimaaftrykket fra IT-driften og for at træffe oplyste valg om brug og opskalering.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, IT og digitalisering)	2027
5.3.2	Reparation og levetidsforlængelse af fx IT-udstyr og inventar	Styrket reparation og vedligeholdelse, så levetiden på fx IT-udstyr forlænges og hyppige udskiftninger undgås.	Sorø Kommune (Team Indkøb og Udbud, IT og Digitalisering, Fagcenter Teknik, Miljø og Drift).	2027-2045
5.3.3	60 % økologi i kommunens fødevarerindkøb i 2030 (Det Økologiske Spisemærkes sølvmærke)	Vores fødevarerindkøb i 2030 svarer til Det Økologiske Spisemærkes sølvmærkes krav om mindst 60 % økologi.	Sorø Kommune (Team Indkøb og Udbud, køkkener og institutioner).	2027-2030
5.3.4	Minimering af madspild og klimavenlige måltider i kommunal kantine og køkkener	Mad er en af de største kilder til klimaaftryk i hverdagen. Sorø Kommune vil indfase grøn og klimavenlig kost i rådhuskantinen, på plejecentre og i mad-til-døren-ordningen (næste udbud er i 2028) ved at lægge vægt på høj økologi-andel, plantebaseret protein, lokale råvarer og minimering af madspild. Indsatsen følger de officielle kostråd, og køkkenpersonale opkvalificeres løbende. Maden leveres med elbil.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Team Indkøb og Udbud, Fagcenter for Social og Sundhed, Fagcenter for Børn og Familier).	2026-2030
5.3.5	Etablering af et internt bæredygtighedspanel der identificerer muligheder for grøn omstilling i den interne drift / understøtte implementering af Indkøbs- og udbudspolitik 2025-2028	Sorø Kommune vil understøtte implementering af Indkøbs- og udbudspolitikken 2025-28 igennem et tværgående bæredygtighedspanel der identificerer konkrete områder eller varer der kan omstilles til genbrug eller bæredygtige indkøb. Fx skift til håndstykker i stedet for håndservietter (rengøring), skift til øko/fairtrade/rainforest alliance-certificeret kaffe, køb af genbrugskopipapir eller udfasning af engangsembalage	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Team Indkøb og Udbud, Fagcenter for Social og Sundhed, Fagcenter for Børn og Familier).	2026-2030

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
5.3.6	Skift til miljømær- kede produkter	Miljømærkede produkter (Svanemærket, EU-Blomsten, Blå Engel) har typisk en lavere klimapåvirkning end konventionelle produkter. Sorø Kommune vil prioritere miljømærkede produkter i indkøbspolitikken - fra hånd-sæbe og vaskemiddel til hæve-sænke borde - og der-med løbende reducere udledningen fra kommunens indkøb.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Team Indkøb og Udbud).	Kontinuer- ligt
5.3.7	Udfasning af en- gangsemballage	Sorø Kommune vil udfase engangsemballage i kom-munens egen drift - fx ved at erstatte papkrus, en-gangstallerkner og plastflasker med kopper, glas, tal-lerkner og vandkander. Desuden kan servietter erstat-tes med håndstykker.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Team Indkøb og Udbud).	Kontinuer- ligt
5.3.8	Returordninger for tekstiler	Sorø Kommune vil etablere returordninger for tekstiler brugt til fx arbejdstøj eller klude og mopper i rengøring. Tekstiler sendes retur til leverandør som genbruger tekstilerne. Tiltaget vil køre som et pilotprojekt i Fag-center Teknik, Miljø og Drift og kan udbredes afhængig af økonomiske ressourcer.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Team Indkøb og Udbud).	2027- 2030

Indsatsmål: Sorø Kommune som arbejdsplads går foran som godt eksempel i den grønne omstilling

5.3.9	Hjemmearbejde og digitale møder	Sorø Kommune er en af de største arbejdspladser i kommunen. Vi vil videreføre, og udvikle, ordninger for hjemmearbejde og digitale møder, så medarbejdere kan reducere transport til og fra arbejde, samt afholde møder mere klimavenligt.	Sorø Kommune (HR, IT).	Kontinuer- ligt
5.3.10	Grøn pendling for medarbejdere	Der sættes fokus på grøn pendling med fokus på aktiv mobilitet og mindre solobilisme. Dette kan bl.a. indbefatte at cykelfaciliteter optimeres, også for el- og lad-cykler, og at der arbejdes med at øge incitamenter til at medarbejderne samkører eller cykler til arbejde.	Sorø Kommune (HR, Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar-bejde med Cyklistforbundet.	2026- 2030
5.3.11	Elcykler ved tilsyn og kortere ture, samt ladcykler til mindre opgaver i Vej og Park	Sorø Kommune vil udbrede brugen af elcykler i ar-bejdstiden - både til kortere ture, tilsyn og møder - hvor det giver mening. Hjemmeplejens erfaringer med elcykler breddes ud til andre fagområder, og Vej og Park afsøger brugen af ladcykler til mindre opgaver.	Sorø Kommune (flådesty-ring/Fagcenter Teknik, Miljø og Drift).	2028

6 Klimahandling og undervisning i klima

6.1 Læring om klima i børnehøjde

Indsatsmål: Vi uddanner fremtidens borgere til at bygge og efterspørge fremtidens bæredygtige samfund.

6.1.1	Klima, natur og bæ- redygtighed i (folke)skolerne	Klima skal være en naturlig del af undervisningen - ikke et særskilt projekt. Sorø Kommune vil arbejde for, at klima, natur og bæredygtighed integreres i hver-dagsundervisningen på alle fagområder - bl.a. gennem Naturfagsmarathon, samarbejde med Kongskilde Na-turcenter og pilotprojekter, der understøtter børns triv-sel og tilknytning til Sorøs naturrigdomme.	Sorø Kommune (Fagcenter for Børn og Familier) i samarbejde med skolerne og Kongskilde Naturcenter.	Kontinuer- ligt
6.1.2	Klima, natur og bæ- redygtighed i dagtil- bud	Grøn dannelse starter tidligt. I daginstitutionerne vil Sorø Kommune understøtte arbejdet med affaldssorte-ring, genbrug af materialer i kreative aktiviteter, 'fra jord til bord', insekthoteller og naturoplevelser i nærom-rådet - så børn tidligt får konkret erfaring med naturens gang og en grundlæggende respekt for ressourcer.	Sorø Kommune (Fagcenter for Børn og Familier) i samarbejde med daginstitutionerne. Eventu-elt også i samarbejde med Kul-turkaptajnerne.	Kontinuer- ligt
6.1.3	Udendørs lærings- rum	Udendørs læringsrum er et givtigt faglokale for under-visning i klima og natur. Sorø Kommune vil tage skole-skovene i brug i undervisningen, understøtte vedlige-hold af skolehaver, træer og frugtlande og engagere lokale i fx grønne nabofællesskaber omkring pleje af skovene - så skolen bliver en lokal drivkraft for grøn omstilling. Ligesom yderligere tiltag ift. udeundervis-ning kan udvikles på de enkelte skoler.	Sorø Kommune (Fagcenter for Børn og Familier) i samarbejde med skolerne, 2030skov og lo-kale nabofællesskaber.	2026- 2030

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
6.2 Borgerdrevne grønne løsninger				
<i>Indsatsmål: Borgere og lokale aktører engageres i den grønne omstilling gennem dialog, samarbejde og partnerskaber</i>				
6.2.1	Borgerinvolverende klimacaféer, workshops og møder	Med den grønne omstilling har der vist sig et stort behov for at facilitere dialogen mellem borgere og politikere om hvordan fremtidens grønne samfund skal se ud. Sorø Kommune vil fortsætte med at sætte rammerne for denne dialog igennem klimacaféer, workshops og andre formater. Under Klimaplan 1.0 blev de første klimacaféer afholdt og har vist sig som et godt koncept til at afdække interessen lokalt og potentiale for lokale grønne fællesskaber og løsninger der fremmer borgernes omstilling til en grønnere hverdag. Ud af disse klimacaféer er kommet grønne fællesskaber som fx Grønne Værksted(er), Sorø Fødevarerfællesskab og Kram Klædeskabet.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samarbejde med grøn organisator for Grønne Nabofællesskaber/DemocracyX, Frivilligcenter Sorø/Grønne Værksteder, lokalråd og lokale borgere.	Kontinuerligt
6.2.2	Grønne fællesskaber og partnerskaber	Den grønne omstilling sker først for alvor, når borgerne tager den til sig i hverdagen. Sorø Kommune vil videreføre samarbejdet med Grønne Nabofællesskaber og vores lokale grønne organisator om understøttelse af og etablering af flere Grønne Nabofællesskaber. Samarbejdet har inden for de første år resulteret i syv nye Grønne Nabofællesskaber og bidrager dermed aktivt til målsætning om at endnu flere borgere omstiller til en grønnere hverdag. Parallelt understøtter vi i samarbejde med Frivilligcenter Sorø etableringen af flere Grønne værksteder og Repair caféer i kommunen, som ligeledes fremmer at borgere omstiller til en grønnere hverdag hvor brug og smid ud-kulturen minimeres.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samarbejde med Grønne Nabofællesskaber/DemocracyX, Sorø Frivilligcenter, Sorø Bibliotek, lokalråd og lokale borgere.	Kontinuerligt
6.2.3	Afsøgning af mulighed for klima og grøn omstilling ved tildeling af puljemidler til lokalråd og foreninger	Foreningslivet og lokale initiativer er en stærk drivkraft. Sorø Kommune vil afsøge muligheden for, at klima og grøn omstilling indgår i kriterierne ved tildeling af puljemidler til lokalråd og foreninger - så kommunens tilskud kobles direkte til den grønne omstilling.	Sorø Kommune (Center for Kultur, Idræt og Fritid).	2026-2027
6.3 Klimaformidling og -kommunikation				
<i>Indsatsmål: Borgere og lokale aktører vejledes om klimavenlige valg i hverdagen gennem kommunikation og formidling</i>				
6.3.1	Klimaformidling og -kommunikation	Sorø Kommune oplyser og informerer om klimabevidst hverdag igennem kommunikative tiltag som fx et klimamagasin, information på soroe.dk, opslag på Facebook, LinkedIn og intranettet. Vi vil iværksætte kommunikationsindsatser, der kan understøtte tiltag som fx at udbrede viden om grønne fællesskaber eller at vi som arbejdsplads arbejder for at blive mere grønne. Vi vil også opsøge samarbejder med relevante aktører omkring klimaformidlende aktiviteter - fx i forbindelse med den nationale Klimahandledag, Holberg Folkemødet og Børnekulturfestivalen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift / Kommunikationsteamet / Kultur og Fritid) i samarbejde med lokalråd, Sorø Bibliotek, lokale aktører og Destination Sjælland.	Kontinuerligt
6.3.2	Klimaformidling i samarbejde med Sorø Bibliotek	Sorø Bibliotek er en central samarbejdspartner i formidling af klimarelaterede temaer. I et samarbejde med Sorø Bibliotek vil Sorø Kommune fortsætte med at afholde foredragsrækken 'Klimaet Gentænkt', der rummer en kombination af foredrag og workshop. Vi vil også fortsætte med at bringe konceptet ind i andre formater som fx Holberg Folkemødet og Litteraturfestivalen, hvor muligt.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samarbejde med Sorø Bibliotek.	2025-2030

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
6.3.3	Grønt Forum med klimafokus	Sorø Kommune vil bruge Grønt Forum som platform, hvor råd, foreninger og lokale aktører er i løbende dia- log om grøn omstilling. Klima prioriteres i de midler, rå- det årligt udlodder til institutioner, foreninger og andre aktører.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med Grønt Forum.	Kontinuer- ligt
6.3.4	Fossilfrie reklamer	Sorø Kommune vil afsøge muligheden for at indføre fossilfrie reklamer i det offentlige rum, så kommunen ikke gennem sine reklameflader markedsfører produk- ter med høj klimabelastning.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift)	2028

6.4 Grønne lokale fødevarer og madvaner

Indsatsmål: Vi fremmer mulighederne for at borgere kan omstille til grøn og lokal mad.

6.4.1	Udbredelse af grønne madvaner; plantebaseret, sæ- sonbaseret og økolo- gisk	Sorø Kommune vil arbejde for at fremme fællesspis- ninger og madfællesskaber blandt borgerne, fx igen- nem rekruttering og mobilisering af Madværter der får kompetenceudvikling i grøn mad og til gengæld iværk- sætter grønne fællesspisninger eller madfællesskaber.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med grøn organisator for Grønne Nabofællesskaber/DemocracyX, lokalråd og lokale borgere.	2027- 2030
6.4.2	Dyrke afgrøder i fæl- lesskab	Sorø Kommune vil skabe gode rammer for fælleshaver og dyrkningsarealer i forbindelse med nybyggeri og un- derstøtte skolehaver og havedyrkning i institutioner samt initiativer som højbede og frøbytning.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med skoler og dagtilbud, grøn organisator for Grønne Nabofællesskaber/Democra- cyX, lokalråd og lokale borgere.	2027- 2030
6.4.3	Tilgængelige lokale, grønne fødevarer	Sorø Kommune vil give borgerne overblik over lokale grønne fødevarer, initiativer og producenter og afsøge muligheden for at stille kommunal jord til rådighed for borgerdrevne haver - og samtidig skabe gode rammer for fødevarefællesskaber.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samar- bejde med Sorø Erhverv, grøn organisator for Grønne Nabo- fællesskaber/DemocracyX, lo- kalråd og lokale borgere. Even- tuelt også Destination Sjælland.	2027- 2030

7 Virksomheders grønne omstilling

7.1 Understøttelse af virksomhederne i den grønne omstilling

Indsatsmål: Implementeringen af indsatser under Virksomheders grønne omstilling sker gennem dialog med Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel, herunder så min. 80 % af Sorø Kommunes virksomheder får kendskab til ESG-rapportering og CO2-regnskab

7.1.1	Sorø Erhvervs Bære- dygtighedspanel og ESG Sorø	Sorø Kommune vil via Bæredygtighedsguiden gøre kli- mamålene forståelige og omsættelige for lokale virk- somheder gennem temamøder, virksomhedsbesøg og løbende dialog. Guiden faciliterer Sorø Erhvervs Bære- dygtighedspanel - kommunens faste dialogforum med erhvervslivet om grøn omstilling - som sætter konkrete temaer på dagsordenen, fx CO2-regnskab, energiopti- mering og ESG, og bidrager med erhvervslivets per- spektiver til klimaplanens implementering. Indsatsen forankres, og hjemmesiden ESGSOROE.dk (udviklet under Interreg-projektet GrønBusiness) videreføres og opdateres løbende med værktøjer, inspiration og vej- ledning om tilskudsmuligheder, så virksomhederne un- derstøttes i ESG-rapportering og grøn omstilling.	Sorø Erhverv i samarbejde med Sorø Erhvervs Bæredygtig- hedspanel.	Kontinuer- ligt
-------	---	--	--	--------------------

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
7.1.2	Bæredygtig turisme	Sorø har en stærk naturprofil - den vil vi bygge videre på. Sorø Kommune vil forankre bæredygtig turisme igennem udførelsen af turismestrategien, funderet i natur, kultur og historie, hvor de naturskønne omgivelser, historiske seværdigheder og lokale oplevelser danner grundlag for bæredygtig udvikling af turismen samt understøtter grøn og lokal jobskabelse. I et samarbejde med Destination Sjælland vil vi undersøge hvordan vi på tværs af kommuner kan fremme bæredygtig turisme - dette undersøges i et nyt projekt kaldet Det grønne eksperimentarium, hvor de andre ejerkommuner ligeledes indgår.	Sorø Kommune (Kultur og Fritid) i samarbejde med Destination Sjælland og turismeaktørerne.	2027-2035
7.1.3	Erhvervsstrategi - strategisk forankring af grøn omstilling i erhvervsindsatsen	Den nuværende erhvervsstrategi udløber i 2026, og revision af ny skal igangsættes.	Sorø Erhverv	2027
7.1.4	Vidensløft hos lokale håndværkere	Sorø Kommune vil samarbejde med lokale håndværkere om de nye klimakrav. Bæredygtighed og klimakrav er fast tema på det årlige håndværkermøde, hvor bl.a. kommende ændringer i bygningsreglementet, miljømærkning og klimarenovering præsenteres.	Sorø Erhverv og Sorø Kommune (Team Indkøb og Udbud, Fagcenter Teknik, Miljø og Drift). Samarbejde med lokale håndværksvirksomheder	Kontinuerligt

8 Nedbør

8.1 Arbejde mod højere grad af klimarobusthed ved at fokusere på særlige risikoområder og sårbare befolkningsgrupper i arbejdet med klimatilpasning

Indsatsmål: Inden 2030 vil der blive udarbejdet en dybdegående analyse af sårbarhed og eventuelle løsninger overfor oversvømmelse i de områder som vurderes i særlig risiko for oversvømmelse i risikoanalysen. Dette indbefatter Sorø midt by, Dianalund Centrum og Stenlille

8.1.1	Nærmere undersøgelse af oversvømmelsesrisikoen i Sorø midtby, Dianalund centrum og Stenlille	Sorø Kommune vil nærmere undersøge oversvømmelsesrisikoen i Sorø midtby, Dianalund centrum og Stenlille, da disse områder blev vurderet at være i størst risiko for oversvømmelse i risikokortlægningen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning) i samarbejde/sparring med Envafors.	2027-2029
8.1.2	Vurdering af risiko og konsekvenser for/ved oversvømmelse af veje i særlig risiko og eventuelle løsninger herpå.	På baggrund af risikokortlægningen og borgernes indberetninger af problemer med overfladevand vil Sorø Kommune vurdere, hvilke veje der er i særlig risiko for oversvømmelse, hvilke konsekvenser det reelt medfører og hvilke løsninger der er. Beredskabsveje sikres, så alle borgere kan få hjælp i forbindelse med ekstreme vejr situationer.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning og Vej, Park og Trafik).	2027-2029

Indsatsmål: Inden 2031 vil der blive udarbejdet en analyse af risiko for og konsekvenser ved oversvømmelse ved en 2, 5, 20, 50 og 100-års-regnhændelse for de 9 skoler, 5 daginstitutioner, 4 sundhedscentre og 6 bygninger til kritisk infrastruktur som er udpeget i risikoanalysen. Der vil blive udarbejdet løsningsforslag for minimum 20 % af analyserne.

8.1.3	Nærmere undersøgelse af risikoen for oversvømmelse af udpegede bygninger med sårbar anvendelse herunder skoler, daginstitutioner og lægehuse.	Sorø Kommune vil nærmere undersøge risikoen for oversvømmelse af udpegede skoler, daginstitutioner, lægehuse - herunder hvornår og ved hvilken regnhændelse de er i risiko - så vi kan prioritere de stærkest klimatilpassede løsninger. I processen vil relevante skoler, daginstitutioner, sundhedshuse og forsyningsbygninger blive inddraget og hørt, i forhold til om de oplever problemer med overfladevand eller varme/hede	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Sorø Ejendomme og Klimatilpasning).	2027-2029
-------	---	--	--	-----------

Indsatsmål: Inden 2031 skal der være et særligt fokus på bygninger til sårbare befolkningsgrupper gennem møder og vejledning til den kommunale bygningsmyndighed og dem der drifter bygningerne. Inden 2050 skal mindst 5 bygninger til sårbare befolkningsgrupper være klimatilpasset ift. at mindske sårbarheden over for oversvømmelse og stigende temperaturer. Inden 2100 skal alle bygninger til sårbare befolkningsgrupper være klimatilpasset tilstrækkeligt.

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
8.1.4	Klimatilpasning i kommunalt byggeri til sårbare befolkningsgrupper	Ved kommunalt byggeri til sårbare befolkningsgrupper (børn og ældre) vil Sorø Kommune indtænke klimatilpasning både i forhold til oversvømmelse og hedebløge - fra placering på grunden til bygningsudformning og afkølingsmuligheder.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Sorø Ejendomme og Klimatilpasning).	2027-2050
8.1.5	Sårbare befolkningsgrupper skal indtænkes i beredskabsplanen for Sorø Kommune, både i forhold til øget nedbør og højere temperaturer, samt flere hedebløgedage.	Sårbare befolkningsgrupper skal indtænkes i beredskabsplanen for Sorø Kommune, både i forhold til øget nedbør og højere temperaturer samt flere hedebløgedage.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Sorø Ejendomme og Klimatilpasning).	2027-2050
Indsatsmål: Inden 2040 skal risikoanalysen ift. oversvømmelse af udpegede skoler, daginstitutioner, sundhedscentre og kritisk infrastruktur samt analysen af skyggeforhold i bygninger til sårbare befolkningsgrupper indtænkes i de langsigtede vedligeholdelsesplaner for kommunens bygninger. Her skal der udarbejdes konkrete planer for klimatilpasning af minimum 5 bygninger.				
8.1.6	Dybdegående analyse af udpegede risikoområder indtænkes i de langsigtede planer for kommunens ejendomme til sårbare befolkningsgrupper	Sorø Kommune vil lave en dybdegående analyse af udpegede risikoområder som benyttes af sårbare befolkningsgrupper. Denne analyse skal indtænkes i de langsigtede planer for kommunens ejendomme til sårbare befolkningsgrupper. Dette med henblik på at indtænke mulige forbedringer, når kommunale ejendomme renoveres eller der bygges nyt.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Sorø Ejendomme og Klimatilpasning).	2027-2040
Indsatsmål: Inden 2030 skal den tværkommunale robusthed undersøges ift. oversvømmelsesrisiko. Der skal afholdes minimum 1 møde med henholdsvis Holbæk, Slagelse, Kalundborg og Næstved Kommune, og laves en redegørelse for det videre arbejde, hvis dette vurderes nødvendigt.				
8.1.7	Undersøg påvirkningen af Sorø Kommunes vandhåndtering på andre kommuners recipienter.	Sorø Kommune vil undersøge påvirkningen af vores vandhåndtering på nabokommunernes recipienter og indgå i dialog med Slagelse, Kalundborg, Holbæk og Næstved kommune om fælles, tværkommunale løsninger på vandløb og oplande, der går på tværs af kommunegrænser.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning).	2027-2029
Indsatsmål: Sorø Kommune vil kontinuerligt søge at begrænse afledningen af regnvand til den offentlige kloak ved at understøtte lokal afledning af regnvand (LAR).				
8.1.8	Krav til grundejere om håndtering af regnvand på egen grund.	Sorø Kommune vil stille krav til grundejere om håndtering af regnvand på egen grund ifm. kloaktilslutning ved nybyggeri og større om- og tilbygninger - og samtidig vejlede og inspirere grundejere om nedsivning, grønne tage og lokal afledning.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Spildevand).	Kontinuerligt
Indsatsmål: Fokus på at skabe et klimarobust regnvands- og kloaksystem				
8.1.9	For områderne Sorø, Frederiksberg og Pedersborg udarbejdes der inden for de næste 2 år en strategi og plan for klimatilpasning af afløbssystemet og nedsættelse af overløb fra spildevandskloakken samt hydrauliske undersøgelser af kloaksystemet.	Sorø Kommune vil i samarbejde med forsyningsselskabet udarbejde en plan for klimatilpasning af afløbssystemet og nedlæggelse af overløb fra fælleskloakken i Sorø, Frederiksberg og Pedersborg, herunder udførelse af hydrauliske undersøgelser af kloaksystemet. Dette for at få kendskab til serviceniveau og tilstand af kloaksystemet og derudfra kunne prioritere klimatilpasning af de mest udsatte områder.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Spildevand myndighed) i samarbejde med Envafor.	2027-2028

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
8.1.10	Ved ny kloakering undersøges det om der er incitament for at undersøge om serviceniveauet skal hæves.	Envafor vil ved ny kloakering undersøge, om der er incitament for at hæve serviceniveauet i takt med de forventede større regnmængder.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning) i samarbejde med Envafor.	Kontinuerligt
8.1.11	Når der byggemodnes og lokalplanlægges, klimatilpasses det nye regnvands-system ved at gange med en klimafaktor på 1,3-1,4, og der skal etableres LAR.	Sorø Kommune vil ved byggemodning og lokalplanlægning klimatilpasse nye regnvandssystemer med en klimafaktor på 1,3-1,4 og indtænke åbne render, regnbede, faskiner og søer i den lokale afledning. Det er et krav, at regnvand som udgangspunkt holdes på egen grund og nedsives, hvis dette er muligt.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Spildevand og Klimatilpasning) i sparring med Envafor og bygherre.	Kontinuerligt
Indsatsmål: Inden 2040 skal hele Ruds Vedby være separatkloakeret.				
8.1.12	Separatkloakering af Ruds Vedby	Der er planer om at ændre tidsperspektivet for separatkloakering af Ruds Vedby, som forventes at ske i etaper over de næste 10-13 år ud fra de beregninger der er lavet over omkostninger og Envafor's økonomi.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Spildevand myndighed) i samarbejde med Envafor.	2027-2040
Indsatsmål: Inden 2032 skal der udarbejdes minimum 3 klimatilpasningsprojekter.				
8.1.13	Indtænk lavbund og vandparkering ved regnvandskloakering af Slaglille	Sorø Kommune vil indtænke lavbund til vandparkering og -rensning i forbindelse med regnvandskloakering i Slaglille.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Spildevand og Landzone myndighed) i samarbejde med Envafor.	2026-2027
8.1.14	Undersøg potentialet for klimatilpasning ved samtænkning af lavbund eller Grøn Trepert for Lynge Byvej 40	Undersøg potentialet for klimatilpasning ved samtænkning af lavbund eller Grøn Trepert for Lynge Byvej 40	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Spildevand myndighed) i samarbejde med Envafor.	2026-2027
8.1.15	Klimatilpasning af Torvet i Sorø Midtby ifm. Helhedsplanen for Sorø Bymidte. Planlagt	Klimatilpasning af Torvet i Sorø Midtby ifm. Helhedsplanen for Sorø Bymidte. Planlagt, men ikke vedtaget politisk.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Vej, Park og Trafik myndighed).	2027-2028
8.2 Indtænke klimatilpasning i planlægningen på relevante fagområder				
Indsatsmål: Klimatilpasning skal kontinuerligt indtænkes tidligt i Sorø Kommunes planlægning på alle relevante fagområder, og må ikke begrænses til Teknik, Miljø og Driftsområdet.				
8.2.1	Inden for 2 år skal der udarbejdes en procedure for regnvandshåndtering.	Sorø Kommune vil inden for 2 år udarbejde en procedure for regnvandshåndteringen i kommunen. Dette blandt andet for at sikre at vandhåndteringen får en central rolle i lokalplanprocessen - og dertil vurdere, om krav om vandhåndteringsplan i kommuneplanens retningslinjer er tilstrækkeligt.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning i sparring med Plan).	2026-2028
8.2.2	Der vil inden for 1 år blive udarbejdet en vejledning til bygherre, om hvornår og hvordan kommunen ønsker regnvandshåndtering redegjort i forbindelse med lokalplanlægning.	Sorø Kommune vil udarbejde en vejledning til bygherre om, hvornår og hvordan kommunen ønsker regnvandshåndtering redegjort i forbindelse med lokalplanlægning.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Plan).	2026-2027

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
8.2.3	Det skal inden for 5 år undersøges om det er relevant at lave en vanddisponeringsplan for hele Sorø Kommune.	Sorø Kommune vil undersøge, om det er relevant at udarbejde en samlet vanddisponeringsplan for kommunen, eller om det er tilstrækkeligt at gribe vurderingen om vanddisponering an ad hoc i planlægnings- og projektprocesser - eller eventuelt at udarbejde vanddisponeringsplaner for udvalgte kommuneplanrammer.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning i sparring med Plan).	2027-2029
8.2.4	Klimatilpasning skal indtænkes i relevant planlægning og projekter, og der skal være en jævnlig tværfaglig sparring omkring hvordan der skabes synergier og merværdi.	Sorø Kommune vil indtænke klimatilpasning i al relevant planlægning og udførelse af projekter - fra lokalplaner og vejanlæg til bygninger, landzone og vandløb - så robusthed bliver et grundvilkår og ikke en eftertanke. Sorø Kommune vil etablere en tværfaglig sparrings- og projektgruppe, hvor medarbejdere med klimatilpasningsrelevante opgaver mødes jævnligt og udvikler synergier og merværdi i hverdagens projekter - især med fokus på nye projekter.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning).	Kontinuerligt
Indsatsmål: Inden 2035 skal det undersøges om det er relevant at udpege grønne rammer til vandparkering og rekreative formål i kommuneplanen. Hvis det viser sig at være relevant, skal der udpeges minimum 1 grøn ramme inden 2040.				
8.2.5	Mulighed for udpegning af grønne rammer i kommuneplanen	Der er et ønske i Sorø Kommunes Teknik, Miljø og Drift afdelingen om at udpege grønne rammer som en del af kommuneplanen. Derfor vil vi undersøge mulighed for dette og implementere det i kommuneplanen hvis muligt inden 2035. Dette skal blandt andet sam- tænkes med Tiltag 8.3.1.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Plan- og klimatilpasningsafdelingerne).	2027-2035
8.3 Tænke i synergier, merværdi og multifunktionalitet med fokus på plads til vandet og rekreative områder, når vi planlægger nyt				
Indsatsmål: Kontinuerligt fokus på at indtænke synergier og merværdi i klimatilpasning og relevant planlægning i Sorø Kommune. Herunder fokus på multifunktionelle løsninger som for eksempel bidrager til både vandhåndtering og rekreative formål. Fra 2027-2030 skal der holdes minimum 1 tværfagligt møde om måneden i Teknik og Miljøafdelingen, og minimum 3 møder med andre centre af kommunen.				
8.3.1	Undersøge om lavbundsindsatsen og Grøn Trepartsarbejdet har potentiale for vandparkering, og hvor disse områder er lokaliseret.	Sorø Kommune vil undersøge, om lavbundsindsatsen og Grøn Trepartsarbejdet har potentiale for vandparkering - og hvor disse områder er lokaliseret - så udtagning af lavbundsjord, biodiversitet og klimatilpasning samtænkes. Tiltages skal inkludere en analyse af hvor de gode landbrugsjorde er, hvor relevante landmænd blandt andet skal inddrages. Dette med henblik på at beskytte sårbare områder mod oversvømmelse. Dette skal desuden indtænkes i separatkloakeringsprojekter med videre.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning, Lavbund og Grøn Trepert).	2027-2035
8.3.2	Når vi anlægger ny vej eller cykelsti eller renoverer eksisterende, indtænker vi klimatilpasning.	Når Sorø Kommune anlægger nye veje eller cykelstier eller renoverer eksisterende, vil vi indtænke klimatilpasning, hvis det er muligt. Vi kigger på risici i området og afsøger, om veje og cykelstier kan fungere som vandkanaler ved ekstremregn - og hvilke synergier og merværdier der kan skabes.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning og Vej, Park og Trafik).	Kontinuerligt
8.3.3	Potentiale for multifunktionelle løsninger til vandhåndtering især med fokus på rekreative arealer undersøges i forbindelse med bygge- modning.	Sorø Kommune vil ved byggemodning undersøge potentialet for multifunktionelle løsninger til vandhåndtering - særligt rekreative arealer, der indbyder til fælleskab og trivsel. Vi vil udarbejde en definition af multifunktionelle løsninger og indskrive den i kommuneplan og lokalplaner.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Plan - Klimatilpasning tovholder).	2027-2028

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
8.3.4	Træpolitikken skal samtænkes med klimatilpasning når der planlægges for nye boligområder.	Sorø Kommune vil samtænke kommunens Træpolitik med klimatilpasning, når vi planlægger nye boligområder - inspireret af 3-30-300-princippet om at kunne se mindst tre træer fra hjemmet, et trækronedæk på mindst 30 % og adgang til en grøn plet inden for 300 meter.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning og Vej, Park og Trafik).	Kontinuerligt
Indsatsmål: Inden 2050 skal der udarbejdes en strategi for arealanvendelsen i kommunen med fokus på hvordan arealet i det åbne land administreres. I denne strategi skal vandhåndtering og eventuelle synergier med vandhåndtering indtænkes.				
8.3.5	Udarbejdelse af en strategi for arealanvendelse	Inden 2050 skal der udarbejdes en strategi for arealanvendelsen i kommune. Strategien skal blandt andet indeholde en redegørelse af muligheder for hvordan vandhåndtering bedst mulig indtænkes i den fremtidige arealanvendelse. Samtænkes med Tiltag 8.2.5 og 8.3.1	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning, landzone m.f.).	2027-2050
Indsatsmål: Inden 2035 skal der udarbejdes en intern vejledning til hvad multifunktionelle løsninger og hvordan de fremmes, samt hvilke udfordringer der kan være. Vejledningen skal have fokus på alle relevante centre i Sorø Kommune.				
8.3.6	Vejledning til multifunktionelle løsninger	Sorø Kommune vil gerne have fokus på at skabe multifunktionelle løsninger i klimatilpasningsplanlægningen. En barriere for dette er, at mange er i tvivl om, hvilke muligheder og lovgivninger der er på området. Derfor vil vi inden 2035 udarbejde en vejledning til medarbejderne i første omgang i Teknik, Miljø og Drift med information om dette.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning m.f.).	2027-2035
8.4 Øget fokus på opbygning af viden om klimatilpasning for kommunen og dens borgere med særligt fokus på at nå ud til sårbare befolkningsgrupper				
Indsatsmål: Inden 2029 skal der udarbejdes og gennemføres en informationskampagne med information om hvad man som grundejer kan gøre for at sikre sig mod oversvømmelse. Kampagnen skal have et særligt fokus på minimum 3 risikoområder hvor der bor borgere som er særligt sårbare.				
8.4.1	Informationskampagne til grundejere om hvordan de sikrer deres ejendom mod oversvømmelse og hvordan de forholder sig når oversvømmelsen er sket.	Sorø Kommune vil køre en informationskampagne over for grundejere om, hvordan de sikrer deres ejendom mod oversvømmelse og forholder sig, når oversvømmelsen sker - med en konkret strategi for, hvordan kampagnen når ud til de mest sårbare befolkningsgrupper med fast ejendom. Herunder oprettelse af en side på kommunens hjemmeside med information til borgerne.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning).	2028-2029
Indsatsmål: Kommunen skal kontinuerligt deltage i relevante arrangementer om klimatilpasning for at holde kommune up to date med klimatilpasningsområdet.				
8.4.2	Deltagelse i relevante kurser og temadage om klimatilpasning.	Sorø Kommunes medarbejdere vil løbende deltage i relevante kurser og temadage om klimatilpasning, så organisationen er opdateret på ny viden, metoder og løsninger.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning og Vej, Park og Trafik).	2027-2030
8.4.3	Vi indgår i nationale og internationale netværk og partnerskaber.	Sorø Kommune vil indgå i nationale og internationale netværk og partnerskaber om klimatilpasning, så vi henter erfaringer og sparring udefra og deler vores egne erfaringer videre.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning og Vej, Park og Trafik).	2027-2030
8.4.4	Sorø kommune skal være en del af Nordisk Minister Råd.	Sorø Kommune vil deltage i Nordisk Ministerråds projekt om naturbaserede klimatilpasningsløsninger, så vi henter nyeste viden og kobler den til vores egne projekter.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Vej, Park og Trafik).	2026-2027
Indsatsmål: Kommunens viden om klimatilpasning skal øges ved at vejlede og informere alle relevante centre om indholdet i klimahandleplanen, risikokortlægning inden 2029, og der skal startes en dialog om hvordan klimatilpasning indtænkes i planlægningen i alle relevante centre inden 2031.				

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
8.4.5	Ansættelse af en klimatilpasningsmedarbejder/koordinator, som kan sikre at klimaplanens mål og tiltag indfries.	Sorø Kommune vil arbejde for at ansætte en klimatilpasningskoordinator, der kan sikre, at klimaplanens mål og tiltag indfries og forankres på tværs af forvaltninger.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift).	2027
8.4.6	Inden for 2 år skal risikokortlægningen ind på det interne kommunale webkort, og der skal oprettes en side på det kommunale intranet med information til medarbejdere om klimatilpasning	Sorø Kommune vil gøre risikokortlægningen tilgængelig på det interne webkort og oprette en intranetside med viden og værktøjer til medarbejderne om klimatilpasning.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) i samarbejde med kommunikationsafdelingen.	2027-2029
8.4.7	Indsamle viden om hvor borgere oplever problemer med vand og kortlægning heraf.	Sorø Kommune vil løbende indsamle viden om, hvor borgere oplever problemer med vand, og udarbejde en samlet kortlægning over disse hændelser. Vi udbreder kendskabet til borgerplatformen til indberetning af problemer med overfladevand - med særligt fokus på at nå ud til sårbare befolkningsgrupper.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning).	2028-2030

9 Grundvand

9.1 Kortlægge områder i risiko for terrænnært grundvand

Indsatsmål: Kortlægning af risikoområder i regnvandskloakerede områder. Kortlægningen skal være politiskbehandlet og indskrevet i kommunens spildevandsplan senest 1. juli 2027.

9.1.1	Kortlægning af områder i regnvandskloakerede områder, som vurderes i særlig risiko for oversvømmelse fra terrænnært grundvand i 2027.	Sorø Kommune vil kortlægge områder i regnvandskloakerede områder, der vurderes i særlig risiko for oversvømmelse fra terrænnært grundvand - og optage områder, hvor det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt, i spildevandsplanen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) og Enva-fors som projektledere.	2027
-------	---	--	---	------

10 Vandløb og tørke

10.1 Klimatilpasning af vandløb

Indsatsmål: Når vandløb restaureres, skal der plantes træer langs vandløbet

10.1.1	Når vandløb restaureres skal der plantes træer langs vandløbet.	Når vandløb restaureres, vil Sorø Kommune plante træer langs vandløbene. Træerne holder på overfladevandet, så vandføringen mindskes, og skaber skygge, så den økologiske balance opretholdes.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Vandløb).	Kontinuerligt
--------	---	--	--	---------------

11 Temperatur og tørke

11.1 Sorø Kommune skal være mere klimarobust ift. stigende temperaturer og tørke

Indsatsmål: Når der udarbejdes lokalplaner, indtænkes områder med skygge

11.1.1	Når der udarbejdes lokalplaner, skal der indtænkes steder med skygge.	Når Sorø Kommune udarbejder lokalplaner, vil vi indtænke steder med skygge og afkøling - særligt på opholdsarealer og ved bygninger til sårbare befolkningsgrupper. Princippet indskrives i kommuneplanens retningslinjer.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Plan).	Kontinuerligt
--------	---	--	---	---------------

Indsatsmål: Inden 2040 skal alle kommunens ejendomme til sårbare befolkningsgrupper undersøges ift. om der er optimale skyggeforhold. Der skal udarbejdes en rapport med forhold og forslag til løsninger.

Til- tags- num- mer	Tiltagsnavn	Beskrivelse af tiltag	Kommunens rolle/samar- bejdspartnere	Tidsho- risont
11.1.2	Undersøge skyggeforholdene for kommunens bygninger til sårbare befolkningsgrupper inden 2050.	Sorø Kommune vil inden 2050 undersøge skyggeforholdene for kommunens bygninger til sårbare befolkningsgrupper. Herunder skoler, daginstitutioner og plejehjem.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift).	2027-2050
Indsatsmål: Inden 2050 skal konsekvensen ved ekstreme regnhændelser og temperaturstigninger på områder med særlig værdifuld biodiversitet undersøges, og der skal udarbejdes en handleplan hvis dette vurderes nødvendigt				
11.1.3	Påvirkning af ekstrem regn og temperatur på biodiversitet.	Sorø Kommune vil inden 2050 undersøge hvilken betydning ændringer i temperatur og nedbør får på den værdifulde biodiversitet i kommunen. Der skal udarbejdes en handleplan, hvis dette vurderes nødvendigt på baggrund af undersøgelsen.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift).	2027-2050
Indsatsmål: Fokus på diversitet i artsammensætning ved nye beplantninger for at sikre resiliens				
11.1.4	Robust artssammensætning ved nye beplantninger	Når der plantes nyt i kommunen, vil Sorø Kommune have fokus på en artssammensætning, der øger resiliensen i forhold til øgede temperaturstigninger og tørke.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Vej, Park og Trafik).	2026-2030
Indsatsmål: Inden 2031 skal der udarbejdes en kortlægning og udpegning af områder i særlig risiko for tørke.				
11.1.5	Kortlægning af områder i risiko for tørke og udpegning af områder i særlig risiko.	Sorø Kommune vil kortlægge områder i risiko for tørke og udpege områder i særlig risiko.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning).	2030-2035
12 Monitorering				
12.1 Sorø Kommune skal monitorere ekstreme vejrhændelser				
Indsatsmål: Inden 2029 skal det vedtages hvilket monitoreringssystem Sorø Kommune vil bruge fremover.				
12.1.1	Undersøge behovet og muligheder for et system til monitorering af ekstreme vejrhændelser inden for 2 år	Sorø Kommune vil undersøge behovet og mulighederne for et system til monitorering af ekstreme vejrhændelser inden for 2 år - så kommunen kan bruge data til at prioritere beredskab og klimatilpasning.	Sorø Kommune (Fagcenter Teknik, Miljø og Drift) (Klimatilpasning).	2027-2028